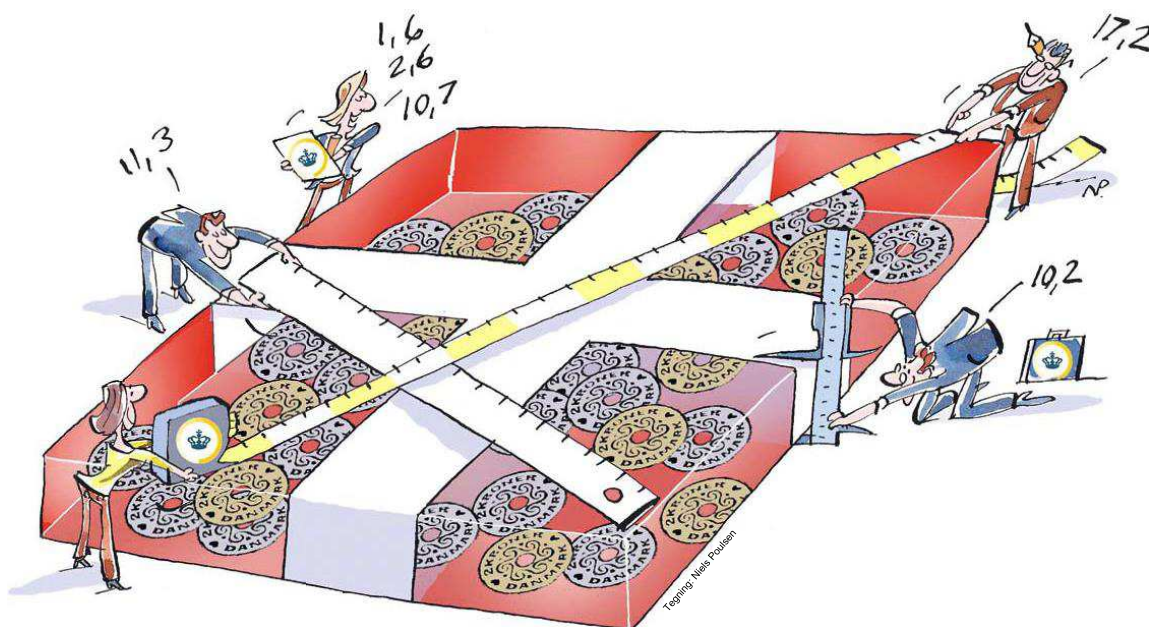

Borgernes efterlevelse af skattereglerne

Indkomståret 2014

SKAT

Rapporten er udarbejdet af:

Indsats
Indsatsplanlægning og -analyse
Indsatsanalyse

Østbanegade 123
2100 København Ø

☎ +45 72 22 18 18
✉ www.skat.dk

FORORD

SKAT har, i overensstemmelse med anbefalinger fra OECD, gennem de seneste ti år aktivt arbejdet på at sikre en effektiv og retfærdig skatteadministration med udgangspunkt i en compliancetilgang. Tilgangen indebærer et fokus på at øge skatteydernes regelefterlevelse gennem en bred vifte af tiltag, der sigter mod både at gøre det enkelt at indberette korrekt for dem, der gerne vil efterleve reglerne, og mindske mulighederne for bevidst at snyde for dem, der ikke vil efterleve reglerne.

For at kunne følge udviklingen i borgernes regelefterlevelse på skatteområdet foretager SKAT hvert andet år en kortlægning heraf – den såkaldte complianceborgerundersøgelse. Med den viden, der opsamles herfra, er SKAT i stand til at påvirke rammerne for skatteydernes adfærd. Både i form af input til ny lovgivning, forbedrede digitale løsninger, optimering af interne processer og øget samarbejde med såvel relevante eksterne parter som på tværs af offentlige myndigheder.

Det medvirker til at gøre det nemmere at indberette korrekt og begrænse mulighederne for, at der sker fejl og omgåelse af reglerne. Samtidig kan viden om regelefterlevelsen på de specifikke områder anvendes til en mere effektiv ressourceallokering og danne udgangspunkt for mere målrettede vejlednings- og kontrolaktiviteter. På den måde undgås en lang række fejl. Samtidig skaber det også en synlig konsekvens for skatteydere, der bevidst laver fejl.

Resultaterne af complianceundersøgelsen af borgerne, der præsenteres her for indkomståret 2014, kan således anskues som en tilstandsrapport. Rapporten fungerer som et nyttigt redskab for såvel den interne styring i organisationen som for udviklingen og planlægningen af SKATs indsats på området. Complianceundersøgelserne er et centralt omdrejningspunkt i SKATs vidensfunderede indsatsarbejde og hjælper dermed SKAT som myndighed til at gøre tingene enkelt, effektivt og korrekt.

SKAT, Indsats, 2017

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. EXECUTIVE SUMMARY	7
2. HOVEDRESULTATER	9
Skattegabet for borgerne.....	9
3. INDLEDNING.....	11
4. UDVIKLINGEN FRA 2010 TIL 2014.....	13
Den samlede regelefterlevelse – compliancegraden.....	13
Andel af borgerne med fejl i årsopgørelsen	15
Skattegabet for borgerne	17
5. REGELEFTERLEVELSEN I 2014	22
Sammensætningen af regelefterlevelsen.....	22
Skattegabet fordelt på simple og grove fejl	24
Skattegabet opdelt på årsopgørelsens hovedposter	26
6. SKATTEGABET FORDELT PÅ SEGMENTER	31
7. PERSPEKTIVERING	32
8. APPENDIKS.....	33
Stikprøvedesign.....	33
Hvorfor tilfældig udvælgelse?.....	33
Analytiske og praktiske hensyn i udsøgningen	35
Forbedringer af stikprøvens design	38
Stikprøvesammensætningen for 2014	39
Konsekvenserne af nyt design af stikprøven	41
Skattegab fordelt på segmenter – metode	42
Brug af centrale begreber	48
SKAT's complianceskala	48
Skattegabsbegreber.....	50
Vurdering af signifikans	51
Anvendt numerisk notation	52
Metodeudvikling.....	52
Omregning af beløb fra årets priser til faste priser.....	52

TABELOVERSIGT

Tabel 1. Gennemsnitlig compliancegrad med konfidensgrænser. 2010-2014.....	14
Tabel 2. Gennemsnitlig compliancegrad med konfidensgrænser, alene blandt borgere med fejl. 2010-2014	14
Tabel 3. Fordeling af borgerne på compliancegrader. 2010-2014.....	15
Tabel 4. Fejlprocenter med konfidensgrænser. 2010-2014.....	16
Tabel 5. Bidrag til samlet fejlprocent fra de respektive risikogrupper. 2014.....	16
Tabel 6. Antal borgere med forhøjelser og nedsættelser. 2010-2014, 1.000 personer	17
Tabel 7. Skattegabet inkl. konfidensgrænser. Opgjort i løbende og faste priser, 2010-2014	18
Tabel 8. Opskalerede regulerings bidrag til skattegabet inddelt i intervaller	20
Tabel 9. Bruttoskattegabet inkl. konfidensgrænser. Opgjort i løbende og faste priser 2010-2014.....	21
Tabel 10. Skattegab opdelt på forhøjelser og nedsættelser. Opgjort i løbende og faste priser, 2010-2014	21
Tabel 11. Compliancegrad, andel af borgere med grove fejl og fejlprocent for hver risikogruppe	23
Tabel 12. Skattegab (ekskl. lavrisiko) fordelt på compliancegrader	24
Tabel 13. Skattegab og antal skatteydere fordelt relativt på compliancegrader, 2014.	25
Tabel 14. Skattegab i procent af skatteprovenu, fordelt på compliancegrader	25
Tabel 15. Bruttogab før skat, skattebase og fejlandel for årsopgørelsens hovedkategorier	27
Tabel 16. Fejlprocenter for årsopgørelsens hovedkategorier	27
Tabel 17. Skattegabet (før skat) for årsopgørelsens hovedkategorier, opgjort brutto og netto og fordelt på forhøjelser og nedsættelser	29
Tabel 18. Skattegabet fordelt på segmenter	32

APPENDIKSTABELLER

Appendikstabel 1. Stikprøvens fordeling på risikogrupper og regioner, antal.....	40
Appendikstabel 2. Antal skatteydere fordelt regionalt og efter risikogruppe.....	40
Appendikstabel 3. Skaleringsfaktorer for de fem risikogrupper.....	41
Appendikstabel 4. Borgere med fejl inden for stikprøven, fordelt regionalt og efter risiko	41
Appendikstabel 5. Undersøgelsesdesignets træfsikkerhed. 2010-2014.....	42
Appendikstabel 6. Felter på årsopgørelsen fordelt på skattegabssegmenter.....	45
Appendikstabel 7. Udvalgte prisindeks. 2010-2014.....	53
Appendikstabel 8. Procentvis prisudvikling for udvalgte indeks. 2010-2014	53

FIGUROVERSIGT

Figur 1. Gennemsnitlig compliancegrad. 2010 - 2014.....	7
Figur 2. Andel af borgerne, der angiver forkert. 2010-2014	7
Figur 3. Skattegab i 2014-priser. 2010 - 2014	8
Figur 4. Compliancetrekanter. 2014, 2012 og 2010	22
Figur 5. Compliancetrekanter for hver risikogruppe. 2014.....	23
Figur 6. Compliancegradernes nettoændring fra 2012 til 2014., 1.000 personer	24
Figur 7. Brutto- og nettoskattegabet (før skat) fordelt på hovedkategorier. 2014, 2012 og 2010	30
Figur 8. Oversigt over de 21 segmenter i Indsats.	31

APPENDIKSFIGURER

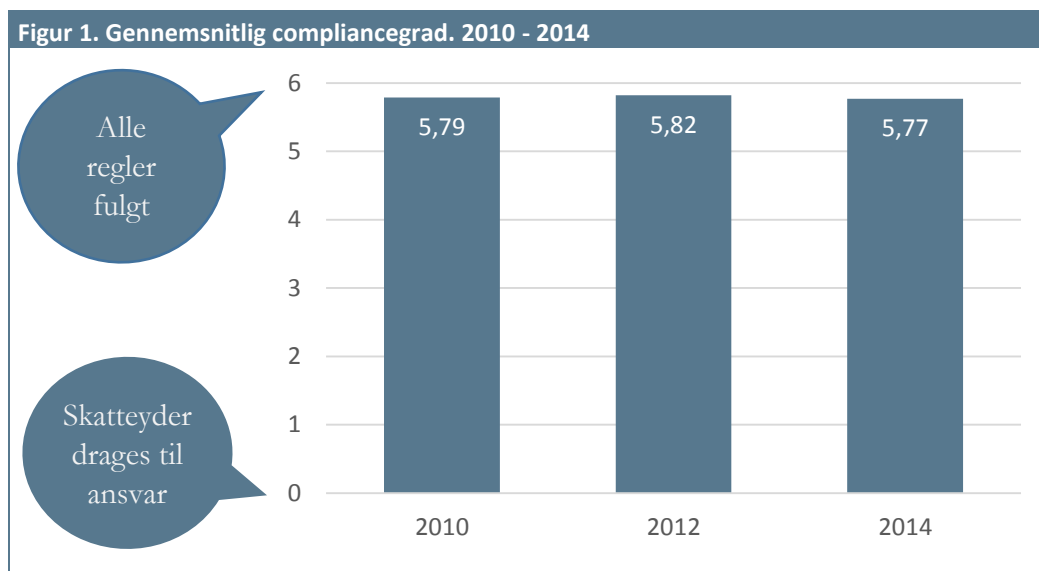
Appendiksfigur 1. Kriterier for indplacering på SKATs complianceskala	49
---	----

Appendiksfigur 2. Procesdiagram til indplacering på SKATs complianceskala	50
---	----

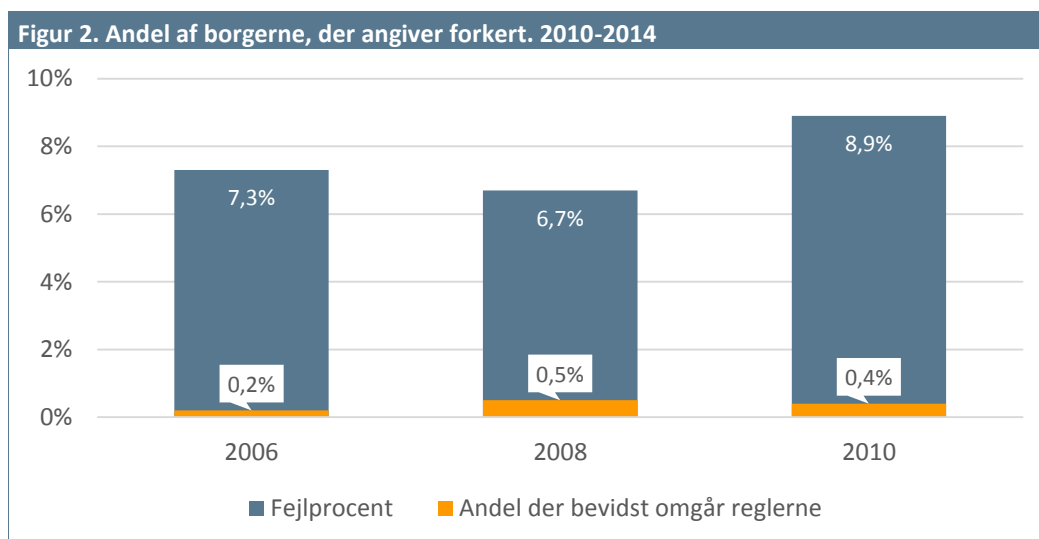
1. EXECUTIVE SUMMARY

SKAT har igen undersøgt, hvor gode borgerne er til at efterleve skattereglerne, når de indberetter til deres årsopgørelse.

Resultatet er opmuntrende. Den samlede regelefterlevelse er udtrykt i ét tal på en skala på 0-6, hvor 0 betyder, at reglerne ikke efterleves, og 6 betyder, at alle regler er fulgt til punkt og prikke.

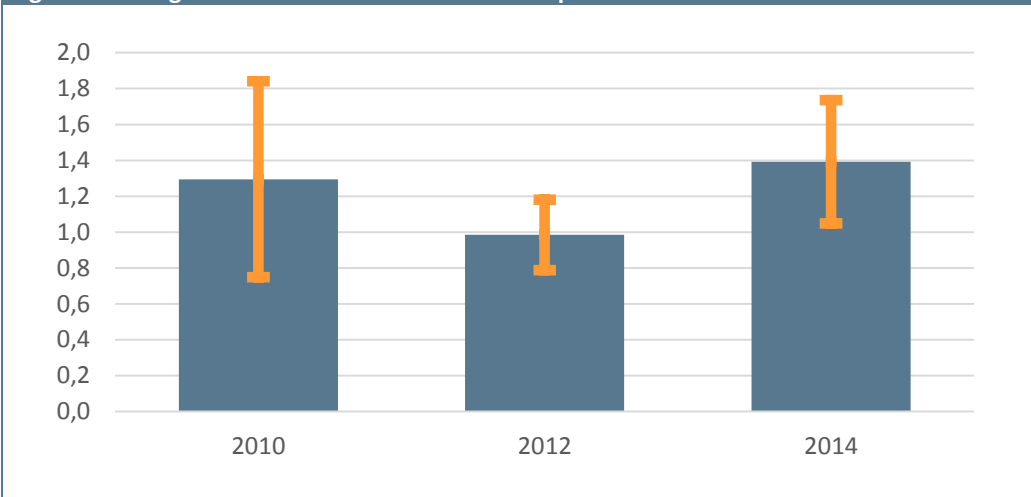

Langt de fleste borgere angiver korrekt, og kun ganske få angiver bevidst deres skat forkert. Ud af hver 1.000 borgere i Danmark angav 911 deres indkomst for 2014 korrekt, mens kun 4 bevidst lavede fejl.

Skattegabet er opgjort til 1,4 mia. kr. for 2014. Det svarer til 4 promille af den samlede skat, som borgerne skal betale – eller godt 300 kr. pr. borger. De borgere, der bevidst laver fejl, står for en fjerdedel af det samlede skattegab, selv om de kun udgør knap 5 procent af de borgere, der har angivet forkert. Skattegabet ligger stabilt på samme niveau for alle tidligere undersøgelser.

Figur 3. Skattegab i milliarder. 2010 – 2014. 2014-priser

Borgerne efterlever reglerne, fordi det er nemt. De behøver ikke angive de mange oplysninger, som SKAT automatisk modtager fra tredjeparter som arbejdsgivere og banker. Flere og flere felter er blevet låst, så der for indkomståret 2014 var 23 felter, som skatteyderen ikke selv kunne indberette i. Disse felter er helt centrale og udgør mere end 90 pct. af det samlede beløb, der skal indberettes for borgerne.

Skattegabets opstår altså primært på de områder, hvor borgerne selv skal gøre noget, og hvor der er stor volumen eller høj kompleksitet – fx befordringsfradrag, aktieindkomst og udenlandsk indkomst.

Den detaljerede viden om borgernes regelefterlevelse, som complianceundersøgelsen giver SKAT, er et nyttigt redskab for udviklingen og planlægningen af SKATs indsats på området.

2. HOVEDRESULTATER

Nedenfor beskrives de vigtigste resultater af undersøgelsen i punktform. For mange af resultaterne kan det dog ikke udelukkes, at ændringerne i forhold til tidligere undersøgelser skyldes tilfældig variation i stikprøven og altså ikke er statistisk signifikante.

SKATTEGABET FOR BORGERNE¹

Overordnet set udtrykker skattegabets forskellen mellem det beløb, alle skattepligtige borgere for et givet indkomstår har selvangivet som skattepligtig indkomst og aktieindkomst, og det beløb, de burde have angivet, såfremt reglerne var fulgt til punkt og prikke. Nogle borgere angiver således for lidt og skal have forhøjet indkomsten og dermed skattebetalingen, mens andre angiver for meget og skal have nedsat indkomsten og skattebetalingen. Nettogabet er forhøjelserne fratrasket nedsættelserne, og bruttogabet er summen af forhøjelserne og nedsættelserne. Desuden kan gabet opgøres både før og efter skat, men er i denne rapport hovedsageligt opgjort efter skat. I modsat fald vil det være anført eksplicit. Det, som her betegnes *skattegab*, er nettogabet efter skat.

- Skattegabets for borgere er opgjort til 1,4 mia. kr. i 2014, mod 1,0 og 1,2 mia. kr. i hhv. 2012 og 2010. Forskellene mellem gabet for 2014 og de to seneste opgørelser er ikke statistisk signifikante. Konklusionen påvirkes ikke af, om gabene opgøres i faste eller løbende priser.²
- Sammenholder man skattegabets på 1,4 mia. kr. med den samlede skat, som borgerne efter forskrifterne er pligtige til at betale, udgør underdeklarationen kun 0,4 pct.
- Bruttogabet er 1,8 mia. kr. fordelt med hhv. 1,6 og 0,2 mia. kr. i forhøjelser og nedsættelser. Ændringen i forhold til 2012, hvor bruttogabet var 1,3 mia. kr., er ikke signifikant.
- Den del af skattegabets, der stammer fra borgere, der bevidst omgår reglerne, er steget fra 0,25 mia. kr. i 2012 til 0,35 mia. kr. i 2014. Denne gruppe borgere står igen for en fjerdedel af det samlede skattegab, selvom de blot udgør 4 promille af hele landets skattepligtige borgere.
- Skatteydere med compliancegrader på 3 og 4 bidrager i 2014 med hhv. næsten 10.000 kr. og 2.000 kr. til skattegabets, hvilket er på niveau med 2012.

¹ Bemærk at det her opgjorte skattegab for borgerne blot er en delkomponent i det skattegab, der opgøres på finansloven.

² Det, der især har trukket opgørelsen af skattegabets op for 2014, er nogle store reguleringer for 27 af de godt 5.000 kontrollerede borgere i undersøgelsen. I stikprøven repræsenterer de i alt 10.000 borgere i landet og vejer derfor tungt i den samlede opgørelse, hvor de bidrager med knap 0,6 mia. kr. eller 40 procent af det samlede skattegab. I 2012 var der kun 11 af denne type observationer, som samlet bidrog med 0,2 mia. kr. Usikkerheden på disse enkeltstående observationer er stor, og derfor bliver stigningen på 0,4 mia. kr. ikke signifikant.

- *Ligningsmæssige fradrag og personlig indkomst* er de to hovedkategorier på årsopgørelsen, der bidrager mest til skattegabet. Tilsammen udgør disse to områder omtrent halvdelen af hele gabet både brutto og netto, men til gengæld også over 90 pct. af hele skattebasen.

FEJLPROCENTER OG ANTAL FEJL

- Fejlprocenten i 2014 er 8,9 pct. – en stigning fra 6,7 pct. i 2012 og 7,3 pct. i 2010. Niveaueet i 2014 er signifikant højere end i 2012, men ikke i forhold til 2010.
- På landsplan vurderes således, at 370.000 skatteydere har fejl i årsopgørelsen, hvilket er knap 90.000 flere end i 2012.
- I 2014 er der 69.000 borgere, der fik nedsat skatten, mens 288.000 har fået forhøjet deres skat. De resterende 13.000 fejlangivelser udløser ikke ændring af den beregnede skat. Den relative andel af skatteydere, der enten burde nedsættes eller forhøjes, er nogenlunde uændret fra 2012, mens andelen med fejl uden skattemæssig betydning falder fra 19.000 til 13.000.

COMPLIANCEGRADEN – BORGERNES SAMLEDE REGELEFTERLEVELSE

Compliancegraden udtrykker skatteydernes samlede regelefterlevelse i ét tal på en skala fra 0 til 6, hvor 0 modsvarer ingen regelefterlevelse og 6, at alle regler er fulgt til punkt og prikke. Compliancegrader mellem 0 og 2 anses for at være alvorlige/grove og tyder på en bevidst omgåelse af reglerne (se appendiks side 49). Vurderingen foretages ved kontrollen af hver enkelt skatteyder.

- Den samlede regelefterlevelse for borgerne ligger på et særdeles højt niveau med en gennemsnitlig compliancegrad på 5,77, hvilket er på niveau med 2010, men dog signifikant lavere end i 2012, hvor compliancegraden var 5,82.
- Faldet skyldes, at der er en større andel med fejl. Når man alene vurderer borgere med fejl, så er compliancegraden nemlig bedret marginalt fra 3,64 i 2012 til 3,72 i 2014. Stigningen er ikke signifikant.
- SKAT vurderer, at blot én ud af 250 skattepligtige borgere i 2014 bevidst laver fejl, dvs. 4 promille af borgerne. Det svarer til, at 17.000 borgere i 2014 begår grove fejl mod 22.000 i 2012 og 9.000 i 2010. Faldet fra 2012 til 2014 er dog ikke statistisk signifikant.
- Til gengæld er antallet af borgere, som slet ikke begår fejl eller får anmærkninger af nogen art (rating 6), faldet med 124.000. Dette fald er signifikant.

3. INDLEDNING

SKAT foretager hvert andet år en såkaldt complianceundersøgelse, hvor danskernes efterlevelse af skattereglerne kortlægges.

I denne rapport præsenteres resultaterne for indkomståret 2014 for borgerne. Hertil hører alle skattepligtige lønmodtagere og personer på overførselsindkomst, mens selvstændige erhvervsdrivende tælles med i en tilsvarende undersøgelse af virksomhedssiden. For borgerdelens vedkommende baserer undersøgelsen sig på en dybdegående kontrol af lidt over 5.000 skatteydere. Denne meget store stikprøve er udvalgt, så den udgør et repræsentativt udsnit af hele den skattepligtige befolkning – uanset om det er unge eller ældre, kvinder eller mænd, høj- eller lavindkomster eller fx beskæftigede eller personer på overførselsindkomst.³

Undersøgelsen afdækker ikke sort arbejde, som derfor ikke er indeholdt i skattegabet for borgere. SKAT arbejder på at udvikle metoder, så det samlede omfang af den manglende regelefterlevelse kan kortlægges – ikke bare for borgerne men for alle typer skatteydere og for såvel skat, moms og afgifter.

I lighed med de tidligere undersøgelser er der ved hver enkelt kontrol foretaget en grundig gennemgang af skatteyderens samlede forhold. Som hovedregel er der afkrævet dokumentation for alle de oplysninger, SKAT ikke selv ligger inde med. I alle de tilfælde, hvor der ikke er angivet korrekt, registreres de forskellige typer af fejl svarende til de enkelte rubrikker/felter på årsopgørelsen. Tillige afrapporteres den samlede ændring af beskatningsgrundlaget. Dette reguleringsbeløb opgøres både før og efter skat, hvor sidstnævnte er et udtryk for det skattemæssige provenu. Med udgangspunkt i reguleringsbeløbene kan et samlet skattegab for alle borgere beregnes. Det er også muligt at dekomponere gabet på forskellige dele, fx årsopgørelsens hovedkategorier, forhøjelser og nedsættelser, samt compliancegrader. Sidstnævnte er en samlet vurdering af regelefterlevelsen for hver enkelt skatteyder og udgør dermed endnu et vigtigt led i kontrollen. Indplaceringen på skalaen fra 0-6 sker ud fra overvejende objektive kriterier.

På basis af det omfattende kontrolarbejde kan man følge, hvordan efterretteligheden udvikler sig blandt borgerne. Resultaterne giver værdifuld viden om, hvilke områder der er særligt risikobetonede, og dermed også input til planlægning af den nødvendige indsats. En høj andel af fejl på et givet område fortæller, at her er behov for indsats. Kobles de registrerede fejltyper og omfanget af fejl med fordelingen af compliancegraderne, fås et billede af, hvornår fejl fx opstår som resultat af komplekse skattemæssige forhold, eller hvor fejlene er så grove, at det tyder på bevidst skatteunddragelse. Dermed har SKAT et fingerpeg om, hvilken indsats der bør anvendes på området. Beror fejlene fx især på misforståelser eller manglende kendskab til reglerne, kan indsatsen bestå i bedre information og vejledning eller måske en direkte regelforenklings. Er der omvendt tale om bevidste fejl, kan behovet være en målrettet kontrolindsats og brug af sanktioner, eller man kan imødegå adfærden ved at begrænse eller fjerne muligheder for at omgå reglerne. Dette kan fx ske ved lovmæssigt at tilvejebringe indberetninger fra tredjepart.

³ I afsnittet *Stikprovedesign* på side 33 er stikprovedesignet uddybet.

Undersøgelsen bidrager desuden til at sikre, at alle typer af skatteydere har en sandsynlighed for at blive udtaget til kontrol – uanset om alt på overfladen ser ud til at være i den skønneste orden. Dette er væsentligt i forhold til at opretholde retssikkerheden og et vigtigt redskab til, at SKAT løbende kan overvåge, om nye typer af fejl opstår.

Rapporten er opdelt i 3 hovedkapitler. Det første tegner et billede af udviklingen over de tre indkomstår 2010, 2012 og 2014 – målt på regelefterlevelsens hovedparametre. Herefter vises der i næste kapitel en mere detaljeret opgørelse af resultaterne for 2014, herunder en redegørelse for sammensætningen af regelefterlevelsen blandt andet fordelt på simple og grove fejl. Sidste hovedkapitel viser skattegabet fordelt på skattegabssegmenter. Endelig afrundes rapporten med appendiks med gennemgang af metoder og definitioner.

4. UDVIKLINGEN FRA 2010 TIL 2014

Resultaterne fra SKATs tre seneste complianceundersøgelser belyser samlet forskellene i regelefterlevelsen fra 2010 til 2014. Udviklingen er her beskrevet overordnet ved skattegabet samt de gennemsnitlige compliancegrader og fejlprocenter for alle borgere.

For disse elementer af regelefterlevelsen er der foruden vores bedste estimat – *middelskønnet* – også opgjort et såkaldt konfidensinterval. Dette er angivet ved en nedre og øvre grænse, som den sande værdi må forventes at ligge indenfor.⁴ Bredden af konfidensintervallet giver et absolut mål for præcisionen af estimatet, og på baggrund heraf kan det vurderes, om eventuelle forskelle i resultaterne de tre år imellem blot skyldes tilfældig variation, eller der reelt er tale om en bedring eller forværring i regelefterlevelsen. Der er også beregnet den relative usikkerhed for alle middelskønnene.⁵ Usikkerheden angiver kort, hvor præcisionen er rigtig god, og hvor den er knap så god, og resultatet derfor skal anvendes mere varsomt.

Udover at opgøre regelefterlevelsen for hele landet, er der – for indkomståret 2014 – også underopdelt på de tre risikogrupper *Lav*, *Mellem* og *Høj*.⁶

DEN SAMLEDE REGELEFTERLEVELSE – COMPLIANCEGRADEN

Compliancegraden er det enkeltstående tal, der bedst udtrykker den samlede regelefterlevelse. På en skala fra 0 til 6, hvor 6 er bedst, vurderes i hver kontrol den respektive skatteydere grad af compliance – dvs. i hvor høj grad vedkommende har sikret, at alle indkomster og fradrag er angivet korrekt. I vurderingen indgår både, om der er lavet fejl og i givet fald, hvor mange og hvor store fejlene er. Desuden bruges den opgjorte compliancegrad til at skelne mellem dels de mere eller mindre undskyldelige *enkle* fejl, som opstår ved ukendskab til regler, forglemmelser eller misforståelser o.l., og så det, som kan betegnes som *grove* fejl, der tyder på en bevidst omgåelse af reglerne fra skatteyderens side.

På den måde er compliancegraden et bedre mål for den samlede regelefterlevelse end isoleret at betragte fejlprocenter eller reguleringsbeløb/skattegab. Disse kan dog opfattes som delkomponenter af compliancegraden og er derfor vigtige for at kunne forstå udviklingen i regelefterlevelsen. Se de præcise kriterier for indplacering på complianceskalaen i afsnittet *SKATs complianceskala* på side 48.

Af tabel 1 ses den gennemsnitlige compliancegrad for alle landets skatteydere. I indkomståret 2014 var compliancegraden med 5,77 tæt på den optimale grad på 6. I forhold til 2012 er der tale om et fald på 0,05 point, hvormed den gennemsnitlige regelefterlevelse er tilbage på niveau med 2010. Faldet fra 2012 til 2014 er statistisk signifikant. Af tabellen fremgår yderligere, at præcisionen i den beregnede

⁴ Der opereres gennemgående med et signifikansniveau på 5 pct.

⁵ Den relative usikkerhed er defineret som den afstand, der er fra midten af konfidensintervallet ud til den øvre eller nedre grænse, sat i forhold til middelskønnet. Med andre er usikkerheden et mål for, hvor mange procent den sande værdi kan tænkes at afvige fra vores bedste skøn.

⁶ I afsnittet *Stikprovesammensætningen for 2014* på side 39 er denne opdeling nærmere beskrevet.

compliancegrad er meget høj. Med en usikkerhed på kun 0,5 pct. er der tale om et meget robust skøn for skatteydernes gennemsnitlige regelefterlevelse.

Tabel 1. Gennemsnitlig compliancegrad med konfidensgrænser. 2010-2014

År / risikogruppe	Nedre grænse	Middel-skøn	Øvre grænse	Usikkerhed	Udførte kontroller i stikprøven
	Index (0-6)	Index (0-6)	Index (0-6)	+/- pct.	Antal
2014	5,74	5,77	5,80	0,5	5.025
- Lavrisiko	5,86	5,89	5,93	0,7	598
- Mellemrisiko	5,45	5,49	5,53	0,7	2.056
- Højrisiko	4,67	4,71	4,76	1,1	2.371
2012	5,80	5,82	5,85	0,4	5.064
2010	5,75	5,79	5,82	0,5	4.490

Hver hundrededel point i forskel på den gennemsnitlige compliancegrad svarer til, at 1 pct. af hele befolkningen rykker ét trin på skalaen. En måde at tolke faldet på 0,05 point fra 2012 til 2014 er derfor, at 5 pct. af skatteyderne – eller ca. 200.000 personer – rates ét trin lavere, mens resten er status quo. Det reelle billede er naturligvis mere komplekst, da der både kan være bevægelser på mere end ét trin samt større bevægelser op og ned på skalaen, som delvist neutraliserer hinanden.

Af de tre risikogrupper, som borgerne er inddelt i, er det lavrisikogruppen, der er ratet bedst, med en compliancegrad på hele 5,89. Derefter følger først mellem- og så højrisikogruppen med hhv. 5,49 og 4,71. Spændet i rating fra lav til høj er vokset til 1,18 fra 1,05 i 2012.

Tabel 2 viser mere specifikt den gennemsnitlige compliancegrad blandt de borgere, der har begået fejl. Det giver et billede, som i højere grad ligner det, sagsbehandlerne normalt møder, når der udsøges efter væsentlighed og risiko. Her ligger regelefterlevelsen per definition meget lavere end for alle borgere under ét, da en skatteyder med fejl kun kan rates i intervallet 0-4, jf. kriterierne for indplacering på complianceskalaen.

Tabel 2. Gennemsnitlig compliancegrad med konfidensgrænser, alene blandt borgere med fejl. 2010-2014

År / risikogruppe	Nedre grænse	Middel-skøn	Øvre grænse	Usikkerhed	Borgere med fejl i stikprøven
	Index (0-6)	Index (0-6)	Index (0-6)	+/- pct.	Antal
2014	3,60	3,72	3,84	3,2	1.605
- Lavrisiko	3,39	3,75	4,11	9,5	24
- Mellemrisiko	3,69	3,75	3,81	1,6	400
- Højrisiko	3,57	3,61	3,65	1,1	1.181
2012	3,56	3,64	3,73	2,3	1.407
2010	3,67	3,75	3,82	2,0	1.103

Til trods for et fald i den gennemsnitlige compliancegrad, sker der en stigning i regelefterlevelsen isoleret blandt de borgere, der har fejl i årsopgørelsen. I 2012 var compliancegraden for dem på 3,64, mens den i 2014 stiger til 3,72. Fejlene vurderes altså i gennemsnit at være en smule mindre alvorlige. Stigningen på 0,08 svarer til, at ca. 8 pct. af borgerne med fejl er flyttet ét trin op på complianceskalaen. Stigningen er dog ikke statistisk signifikant.

Når compliancegraden alligevel falder, jf. tabel 1, hænger det således sammen med, at der, samlet set, er flere, som begår fejl – se mere side 16.

Ses der på de enkelte risikogrupper, er der kun meget små forskelle i den gennemsnitlige compliancegrad. Højrisikogruppen ligger blot en smule dårligere end de to andre grupper for disse skatteydere med en eller flere fejl. Her er det vigtigt at gøre opmærksom på, at inddelingen af skatteyderne i de tre risikogrupper primært er foretaget ud fra, hvor sandsynligt det var, at de respektive borgere ville begå fejl. Der er ikke direkte taget højde for, om fejlene kunne forventes at opstå som led i en bevidst omgåelse af reglerne, men dog er der lagt nogen vægt på fejlenes beløbsmæssige størrelse.

I tabel 3 er den gennemsnitlige compliancegrad ”foldet ud”, så man kan se den relative fordeling af skatteydere på hvert niveau af complianceskalaen. Herudfra er andelen af borgere, der bevidst laver fejl, bestemt og omregnet til antal tusinde personer på makroniveau.

Tabel 3. Fordeling af borgerne på compliancegrader. 2010-2014									
År / risikogruppe	Compliancegrad							Borgere med grove fejl	
	0	1	2	3	4	5	6	Andel ¹⁾	Antal
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	Pct.	1.000
2014	0,2	0,1	0,2	1,4	7,2	2,6	88,4	0,4	17
- Lavrisiko	0,2	.	.	0,3	3,5	1,5	94,5	0,2	5
- Mellemrisiko	0,1	0,2	0,6	3,0	15,8	5,6	74,5	1,0	8
- Højrisiko	0,3	0,7	1,2	14,0	33,7	9,0	41,1	2,2	3
2012	0,0	0,1	0,4	1,2	5,0	1,9	91,3	0,5	22
2010	0,1	0,0	0,1	1,2	5,9	4,9	87,8	0,2	9

1) De skatteydere, som efter SKATs vurdering laver grove fejl, rates med 0, 1 eller 2. Andelen af borgere med grove fejl i tabellen bestemmes som summen af andelen, der rates 0-2. Der er dog en afvigelse mellem disse, hvilket skyldes afrunding.

Andelen af borgere, der bevidst laver fejl, er faldet med 0,1 procentpoint fra 0,5 pct. i 2012 til 0,4 pct. i 2014, jf. tabel 3. Opregnet til landsplan svarer dette til, at der i 2014 er knap 5.000 færre skatteydere end i 2012, som bevidst har lavet fejl. Andelen af borgere, der bevidst omgår reglerne, er dog fortsat omtrent dobbelt så høj, som det hidtil laveste niveau, SKAT har målt, for indkomståret 2010.

Den samlede andel med rating 6, er faldet fra godt 91 til godt 88 pct. i perioden 2012-2014 og er dermed tilbage på niveau med 2010. Faldet fra 2012 til 2014 er statistisk signifikant. Det er således knap ni ud af ti borgere, som ikke begår fejl eller får anmærkninger af nogen art.

ANDEL AF BORGERNE MED FEJL I ÅRSOPGØRELSEN

Den procentvise andel af skatteyderne, der har én eller flere fejl i årsopgørelsen, benævnes *fejlprocenten*. En opgørelse af fejlprocenten er således god til at sige noget om, hvor udbredt det er, at skatteyderne begår fejl, men siger til gengæld ikke umiddelbart noget om størrelsen af fejlene eller alvoren heraf. Det er imidlertid altid væsentligt at vide, om det er mange eller et fåtal af skatteyderne, der ikke formår eller ønsker at angive korrekt. Fejlprocenten fremgår af tabel 4.

Tabel 4. Fejlprocenter med konfidensgrænser. 2010-2014

År / risikogruppe	Nedre grænse	Middel-skøn	Øvre grænse	Usikkerhed	Udførte kontroller i stikprøven
	Fejlprocent	Fejlprocent	Fejlprocent	+/- pct.	Antal
2014	7,6	8,9	10,1	14	5.025
- Lavrisiko	2,4	4,0	5,6	39	598
- Mellemrisiko	17,7	19,5	21,2	9	2.056
- Højrisiko	47,8	49,8	51,8	4	2.371
2012	5,7	6,7	7,8	16	5.064
2010	6,0	7,3	8,6	18	4.490

For indkomståret 2014 er fejlprocenten opgjort til 8,9. Det er noget højere end i 2012, hvor den blot var 6,7. Omfanget af skatteydere med fejl er dermed vokset med en tredjedel. Stigningen er statistisk signifikant.

Som forventet sker det langt mere hyppigt, at en skatteyder i højrisikosegmentet har fejl i årsopgørelsen, end en skatteyder med lav risiko. Mens det alene er 4 pct. i lavrisikogruppen, er de respektive fejlprocenter i mellem- og højrisikosegmentet på 20 og 50. De store forskelle viser, at kriterierne, som skatteyderne inddeles efter, er gode og er blevet yderligere styrket siden sidste undersøgelse. Som tidligere nævnt kan SKAT altså med stor præcision udpege de skatteydere, der begår fejlene. Dermed kan kontrollerne målrettes, således at færre borgere bliver generet unødigt, samtidig med at der opnås en mere effektiv anvendelse af SKATs ressourcer.

I tabel 5 nedenfor er den samlede fejlprocent i 2014 – for alle skatteydere under ét – dekomponeret på bidrag fra hver af de tre risikogrupper. Ved at gange fejlprocenten for de respektive risikogrupper med dennes andel af samtlige skatteydere fås bidraget fra den enkelte risikogruppe.

Tabel 5. Bidrag til samlet fejlprocent fra de respektive risikogrupper. 2014

Risikogruppe	Fejlprocent	Andel af samtlige skatteydere	Bidrag til samlet fejlprocent	Antal skatteydere med fejl
		Pct.		Antal tusind
Lavrisiko	4,0	75,7	3,0	127
Mellemrisiko	19,5	20,8	4,0	169
Højrisiko	49,8	3,6	1,8	74
Alle		100	8,9	370

Opregnet er der blandt borgerne på landsplan 370.000, der ikke selvangiver deres indkomstforhold helt korrekt. Mellemrisikogruppen bidrager mest til det samlede antal borgere med fejl, på trods af, at fejlprocenten i højrisikogruppen er 2,5 gange større. Dette skyldes, at mellemrisikogruppen udgør mere end 20 pct. af det samlede antal skatteydere, mens højrisikogruppens andel blot er knap 4 pct.

Når man ser på antallet af fejl, er det samtidig interessant at opdele i hvor mange af disse fejl, som ikke ændrer det samlede beløb, der skal betales i skat, eller resulterer i, at skatteyderen enten skal indbetale ekstra skat – restskat – eller får penge tilbage i skat – overskydende skat. Disse tre scenarier benævnes henholdsvis *Nulresultat*, *Forhøjelser* og *Nedsættelser*. Antallet af borgere med en eller flere fejl i årsopgørelsen er fordelt på disse tre mulige udfald i tabel 6 nedenfor.

Tabel 6. Antal borgere med forhøjelser og nedsættelser. 2010-2014, 1.000 personer

Indkomstår	Nulresultat	Forhøjelser	Nedsættelser	Fejl i alt
2014	13	288	69	370
2012	19	216	47	282
2010	39	201	67	307

Helt parallelt med stigningen i fejlprocenten ses det, at det samlede antal borgere med fejl i 2014 stiger med 88.000 personer eller godt 30 pct. til 370.000 personer i forhold til 2012. Stigningen skyldes både flere forhøjelser og flere nedsættelser.

Antallet af borgere med nedsættelser er steget fra 2012 til 2014, og er tilbage på niveau med 2010. Nedsættelserne opstår typisk, når skatteyderne ikke fuldt ud udnytter de fradrag, som de er berettigede til. Det kan således konstateres, at flere borgere nu ”snyder” sig selv i forhold til 2012.

Ligesom stigningen i borgere med nedsættelser, er der sket en stigning i antal skatteydere, som får forhøjet deres skat. Fra 2012 til 2014 stiger antallet af borgere med forhøjelser med 72.000 til 288.000, mens antallet af nedsættelser er steget med 22.000. En fejl i årsopgørelsen fører altså omtrent fire gange oftere til, at en borger får en restskat, end til at der skal udbetales overskydende skat. Hvad angår fejl med nulresultat er der sket et fald på godt 30 pct. siden 2012, og antallet af nulresultater udgør nu blot en tredjedel af antallet i 2010.

Et nulresultat opstår fx, når en ændring skaber et skattemæssigt tab, der ikke kan udnyttes i indeværende år, men kan fremføres til kommende indkomstår – såkaldte skatteskjoldsfelter. En nedsættelse begrundet i et ikke-udnyttet fradrag – fx ved tab på aktier – giver ikke nødvendigvis nogen overskydende skat, hvis der ikke er anden positiv aktieindkomst, som fradraget kan modregnes i. Derfor fremføres tabet til følgende år og får ikke skattemæssig effekt i indeværende år. Omvendt kan man have et overført fradrag fra tidligere år, der betyder, at en forhøjelse af aktieindkomsten i indeværende år kan indeholdes i det tidligere tab, og derfor ikke udløser en restskat. En anden årsag til, at fejl ikke fører til ændret skat – hverken i form af forhøjelser eller nedsættelser – kan være, at et korrekt beløb er angivet, men i en forkert rubrik på årsopgørelsen. Hvis de to rubrikker beskattes ens, vil der ikke være nogen skattemæssig effekt.

SKATTEGABET FOR BORGERNE

En anden måde at udtrykke regelefterlevelsen i landet som helhed fås ved at opgøre skattegabet. Skattegabet kan så at sige kvantificere den manglende regelefterlevelse i kroner og ører – noget som måske er mere håndgribeligt end den gennemsnitlige compliancegrad.

Til gengæld skal man være opmærksom på, at selv et mindre antal skatteydere med betydelige reguleringsbeløb kan flytte det samlede skattegab ganske meget, hvilket ikke er tilfældet med compliancegraden, der jo kun kan variere mellem værdierne fra

0 til 6. Der tages dog højde for særligt ekstreme reguleringsbeløb ved, at disse observationer pilles ud af undersøgelsen ud fra en standardiseret, mekanisk metode.⁷

Et andet opmærksomhedspunkt med skattegabets er, at der ikke er en direkte sammenhæng mellem reguleringsbeløbenes størrelse og de respektive skatteyderes grad af regelefterlevelse. Compliancegraden kan altså i visse tilfælde være højere for en person med et stort reguleringsbeløb end for en anden skatteyder med et lavere reguleringsbeløb. Skattegabets store styrke er imidlertid, at det konkret kan sige, hvor stort et beløb staten risikerer at gå glip af som følge af, at skatteyderne ikke i fuld udstrækning angiver korrekt. I praksis vil SKATs indsats og eventuelle senere berigtigelser fra tredjepart eller skatteyderne selv kunne sikre noget af det umiddelbart tabte provenu.

Med udgangspunkt i de beløb, som slutskatten er ændret med for alle de udsøgte skatteydere i stikprøven, er netto- og bruttoskattegabets for hver af de tre risikogrupper beregnet og derefter aggregeret op til en samlet sum for hele landet. For begge de to typer af skattegab gælder imidlertid, at beregningen specifikt for lavrisikosegmentet – ironisk nok – er for usikker til at kunne bruges til noget. Dette er også nævnt i forbindelse med omtalen af appendikstabel 4 i afsnittet på side 35 ff. Med blot 24 fejl blandt de 600 udsøgte i lavrisikogruppen bliver variationen i reguleringsbeløbene for stor til, at det er meningsfuldt at gange op til et skattegab for de 3,2 mio. borgere i dette segment.⁸

I tabel 7 og tabel 9 er skattegabets for 2014 opgjort hhv. netto og brutto og sammenlignet med de tilsvarende skattegab for indkomstårene 2012 og 2010. I begge tabellerne er skattegabets for borgere med lav risiko angivet med en lys grå farve for at understrege usikkerheden af tallet. For de to tabeller er desuden angivet de øvre og nedre konfidensgrænser og usikkerheden på middelskønnet.

Tabel 7. Skattegabets inkl. konfidensgrænser. Opgjort i løbende og faste priser, 2010-2014

År / risikogruppe	Nedre grænse	Middel-skøn	Øvre grænse	Usikkerhed	Borgere med fejl i stikprøven
	Mia. kr.	Mia. kr.	Mia. kr.	+/- pct.	Antal
2014 ekskl. lavrisiko	1,0	1,4	1,7	25	1.581
2014 inkl. lavrisiko	1,3	2,5	3,6	46	1.605
– Lavrisiko	0,0	1,1	2,1	102	24
– Mellemrisiko	0,6	1,0	1,3	34	400
– Højrisiko	0,3	0,4	0,5	18	1.181
2012 ekskl. lavrisiko	0,8	1,0	1,2	19	1.391
2010 ekskl. lavrisiko	0,7	1,2	1,7	43	1.081
Opgjort i faste priser, indeks 2014=100					
2012 ekskl. lavrisiko	0,8	1,0	1,2	19	1.391
2010 ekskl. lavrisiko	0,7	1,2	1,7	43	1.081

Note: i 2014 indgår felt 965 Grøn check for første gang i beregningen af skattegabets. Feltets bidrag til skattegabets er dog så småt, at det ikke ændrer på konklusionerne vedrørende udviklingen i skattegabets fra 2010-2014.

⁷ For indkomståret 2014 har vi ikke fundet nogen ekstreme observationer, ligesom der heller ikke var nogen i 2012-undersøgelsen. Der var dog 2 i 2010-undersøgelsen.

⁸ Appendikstabel 3 i afsnittet Stikprøvesammensætningen for 2014 viser også, at skaleringsfaktorerne for lavrisikogruppen er helt oppe på 5.288. En enkelt regulering med skattemæssig effekt på blot 18.000 kr. vil således alene kunne løfte skattegabets med 100 mio. kr.

Skattegabets for indkomståret 2014 udgør ca. 1,4 mia. kr., hvilket er en stigning i forhold til 2012, hvor skattegabets var 1,0 mia. kr. Kigger man på udviklingen i skattegabets regnet i faste priser, så er historien den samme. Stigningen er ikke statistisk signifikant – hverken opgjort i løbende eller faste priser.⁹

Bemærk dog, at den statistiske test ikke går på, om skattegabene i 2012 og 2014 er forskellige fra hinanden *alt i alt*, da dette ikke er muligt at teste. I stedet undersøges den statistiske signifikans af stigningen i skattegabets ved at teste, om det *gennemsnitlige skattegabsbidrag pr. borger i mellem- eller højrisikopopulationen*, er signifikant større i 2014 end i 2012. Skattegabsbidraget fra lavrisikogruppen inkluderes hverken i 2012 eller i 2014, idet usikkerheden her var for stor – dette er yderligere uddybet nedenfor.

Antallet af borgere, der – ud fra SKAT's risikokriterier – vurderes at tilhøre enten mellem- eller højrisikogruppen, er steget fra omkring 800.000 i 2012 til godt 1 mio. i 2014, jf. appendikstabel 2. Dette er således en væsentlig del af forklaringen på, hvorfor skattegabsestimatet er større i 2014 end i 2012, og forklarer samtidig hvorfor det gennemsnitlige skattegabsbidrag pr. borger ikke stiger signifikant – på trods af at skattegabsestimatet for 2014 samlet set er 400 mio. kr. større end 2012.

Som det fremgår af tabel 7 angives skattegabets for 2014 med en usikkerhed på 25 pct. Usikkerheden på skattegabets er dermed en anelse større end den var i 2012, men dog stadig markant mindre end for 2010. Præcisionen på gabets øges ellers isoleret af det større antal observationer med fejl i stikprøven – ca. 200 flere fra 2012 til 2014 – men da variationen i reguleringsbeløbene vokser markant, stiger usikkerheden alligevel. Den øgede variation ses tydeligt i tabel 8, hvor der fra 2012 til 2014 er en kraftig vækst i de allerstørste reguleringer.

Det ses desuden af tabel 7, at gabets for mellemrisikogruppen er væsentligt større end gabets for højrisikogruppen. Idet mellemrisikogruppen også bidrager væsentligt mere til den samlede fejlprocent end højrisikogruppen, er dette ikke så overraskende. Usikkerheden for gabets fra højrisikogruppen er mindre end usikkerheden for gabets på mellemrisikogruppen, hvilket skyldes, at der er næsten tre gange så mange observationer med fejl i højrisikogruppen.

For lavrisikogruppen er præcisionen væsentligt mindre med en usikkerhed på over 100 pct. for skattegabets. En så markant usikkerhed gør, at den ikke kan inddrages som en robust del af den videre afrapportering. Derfor beskrives skattegabets delkomponenter som udgangspunkt ekskl. lavrisikogruppen.

At skattegabets ikke kan opgøres præcist for lavrisikogruppen betyder, at det reelt ikke kan afgøres, om det sande tal er fx 0 kr. eller 2 mia. kr. Dette ændrer dog ikke ved det billede, der er beskrevet ovenfor – nemlig, at der er meget få fejl i denne gruppe, og den gennemsnitlige compliancegrad ligger helt i top. En traditionel kontrolindsats for at lukke gabets her vil kræve uforholdsmæssigt mange ressourcer, da de forholdsvis få

⁹ Bemærk dog, at den statistiske test ikke går på, om skattegabene i 2012 og 2014 er forskellige fra hinanden *alt i alt*, da dette ikke er muligt at teste. I stedet undersøges den statistiske signifikans af stigningen i skattegabets ved at teste, om det *gennemsnitlige skattegabsbidrag pr. borger i mellem- eller højrisikopopulationen*, er signifikant større i 2014 end i 2012. Skattegabsbidraget fra lavrisikogruppen inkluderes hverken i 2012 eller i 2014, idet usikkerheden her var for stor – dette er yderligere uddybet.

fejl er svære at udpege blandt de 3,2 mio. borgere med lav risiko. Ressourcer som vel at mærke kan anvendes med væsentligt større effekt i de to andre grupper.

Tabel 8. Opskalerede reguleringers bidrag til skattegabets inddelt i intervaller

Interval	Bidrag til skattegabets		Stigning 2012-2014	Antal skatteydere i stikprøven med fejl ¹⁾	
	2012	2014		2012	2014
Mio. kr.	Mia. Kr.	Mia. Kr.	Mia. Kr.	Antal	Antal
< 0	-0,2	-0,2	-0,0	240	260
0-1	0,2	0,3	0,0	729	1.017
1-5	0,5	0,5	0,1	243	243
5-10	0,2	0,2	0,0	30	34
> 10	0,2	0,6	0,4	11	27
I alt	1,0	1,4	0,4	1.253	1.581

Note: Grundet afrunding summerer rækkerne i kolonnen "Stigning 2012-2014" ikke.

1) Idet kun borgere fra høj- og mellemrisikogruppen tæller med i skattegabets er tallene i denne kolonne også ekskl. lavrisikogruppen.

Tabel 8 viser skattegabets fordelt på intervaller for størrelsen af de opskalerede reguleringer.¹⁰ Det ses, at hele stigningen på 0,4 mia. kr. i skattegabets fra 2012 til 2014 kan henføres til de største reguleringer – dvs. de reguleringer, som individuelt bidrager med over 10 mio. kr. opskaleret. Antallet af skatteydere med sådanne store reguleringer er vokset fra kun 11 i 2012 til 27 i 2014 og repræsenterer hhv. 3.300 og 10.000 af landets borgere. Observationerne vejer derfor tungt i den samlede opgørelse, men usikkerheden på de enkeltstående observationer er stor, og derfor bliver stigningen i det samlede skattegab ikke signifikant.

Halvdelen af skattegabets fra disse 27 reguleringer stammer desuden fra sager, hvor skatteyderens indkomst er skønsmæssigt ansat. Det vil sige sager, hvor borgeren har angivet enten *ingen* indkomst, eller en så lav indkomst, at det ikke ville kunne dække deres udgifter. I sådanne sager skal borgeren dokumentere, hvordan de kan afholde udgifter til fx bolig, børn, bil eller andet, som SKAT har kendskab til, med en så lav indkomst. Hvis denne dokumentation ikke tilvejebringes, så tvinges SKAT til at skønne, hvor stor en indkomst borgeren må have haft, for at kunne afholde disse udgifter. Derfor kan sager, hvor indkomsten er skønsmæssigt ansat, give meget store reguleringer, idet borgerens indkomst eksempelvis kan reguleres fra 0 kr. til 150.000 kr. Dette beløb skal så opskales med den relevante skaleringsfaktor, og på den måde kan selv få reguleringer af denne slags bidrage meget til det samlede skattegab.¹¹

Tabel 9 viser, at bruttoskattegabets stiger fra 1,3 mia. kr. i 2012 til 1,8 mia. kroner i 2014. Stigningen er ikke statistisk signifikant.¹² Bruttoskattegabets udtrykker den samlede skattemæssige værdi af alle fejl uden hensyn til, om der er tale om

¹⁰ Da complianceundersøgelsen er baseret på en stratificeret stikprøve, afhænger skaleringsfaktoren af hvorvidt den pågældende borger, der bliver reguleret, stammer fra enten høj-, mellem- eller lavrisikogruppen. De tre skaleringsfaktorer kan ses i Appendikstabel 3, og designet af stikprøven er uddybet i appendiksafsnittet.

¹¹ Idet disse få sager med skønsmæssigt ansat indkomst udgør så stor en del af skattegabets, er sagerne gennemgået en ekstra gang for at kvalitetssikre sagsbehandlerens vurdering.

¹² Det er undersøgt, om det gennemsnitlige bruttoskattegabets pr borger i mellem- eller højriskopopulationen i 2012 og 2014 er signifikant forskellige. Dette er gjort, idet det ikke er muligt at teste, om de samlede bruttoskattegab i 2012 og 2014 er signifikant forskellige, hvilket også er diskuteret på side 16.

nedsættelser eller forhøjelser. Hvis man eksempelvis har forhøjelser og nedsættelser efter skat på 1 mia. kr. hver, vil skattegabets, der er en nettostørrelse, lande på nul, mens bruttoskattegabet opgøres til 2 mia. kr. Skattegabets vil i så fald give et misvisende indtryk af, at der ikke er noget at komme efter. Dermed kan bruttoskattegabet i højere grad belyse det samlede omfang af den manglende regelefterlevelse. Hvor skattegabets alene siger noget om, hvor mange penge staten netto risikerer at gå glip af, kan bruttoskattegabet også give overblik over, hvor mange penge, der reelt skal omfordeles mellem skatteyderne, før de gældende regler kan siges at være overholdt.

Tabel 9. Bruttoskattegabet inkl. konfidensgrænser. Opgjort i løbende og faste priser 2010-2014

År / risikogruppe	Nedre grænse	Middel-skøn	Øvre grænse	Usikkerhed	Borgere med fejl i stikprøven
	Mia. kr.	Mia. kr.	Mia. kr.	+/- pct.	Antal
2014 ekskl. lavrisiko	1,5	1,8	2,1	19	1.581
2014 inkl. lavrisiko	1,8	2,9	4,1	39	1.605
– Lavrisiko	0,1	1,1	2,2	95	24
– Mellemrisiko	0,9	1,2	1,6	27	400
– Højrisiko	0,5	0,6	0,6	13	1.181
2012 ekskl. lavrisiko	1,1	1,3	1,5	14	1.391
2010 ekskl. lavrisiko	1,0	1,6	2,1	32	1 081
Opgjort i faste priser, indeks 2014=100					
2012 ekskl. lavrisiko	1,1	1,3	1,5	14	1.391
2010 ekskl. lavrisiko	1,1	1,7	2,2	32	1 081

Som det også var tilfældet for skattegabets, er bidraget til bruttoskattegabet fra mellemrisikogruppen større end bidraget fra højrisikogruppen. Usikkerheden for bruttoskattegabsskønnet er lavere, end usikkerheden for skattegabets opgjort netto. Præcisionen på bruttoskattegabet vil naturligt være større end for skattegabets, i og med fortegnet ved opgørelse af førstnævnte vendes på alle nedsættelserne, så der kun bliver positive værdier tilbage. Forskellen mellem de største og de mindste værdier bliver derfor mindre.

Tabel 10 viser skattegabets og bruttoskattegabet fordelt på hhv. forhøjelser og nedsættelser. Det ses, at skattegabets for nedsættelser i 2012 og 2014 begge er ca. 200 mio. kr., og at stigningen i skattegabets estimatet derfor skyldes stigningen i forhøjelserne.

Tabel 10. Skattegab opdelt på forhøjelser og nedsættelser. Opgjort i løbende og faste priser, 2010-2014

År / risikogruppe	Bruttoskattegab	Skattegab	Op	Ned	Op / ned ift. bruttogab
	Mia. kr.	Mia. kr.	Mia. kr.	Mia. kr.	Pct.
2014 ekskl. lavrisiko	1,8	1,4	1,6	0,2	89 / 11
2014 inkl. Lavrisiko	2,9	2,5	2,7	0,2	92 / 8
– Lavrisiko	1,1	1,1	1,1	0,0	97 / 3
– Mellemrisiko	1,2	1,0	1,1	0,1	89 / 11
– Højrisiko	0,6	0,4	0,5	0,1	87 / 13
2012 ekskl. lavrisiko	1,3	1,0	1,1	0,2	90 / 10
2010 ekskl. lavrisiko	1,6	1,2	1,4	0,2	88 / 12
Opgjort i faste priser, indeks 2014=100					
2012 ekskl. lavrisiko	1,3	1,0	1,2	0,2	90 / 10
2010 ekskl. lavrisiko	1,7	1,2	1,5	0,2	88 / 12

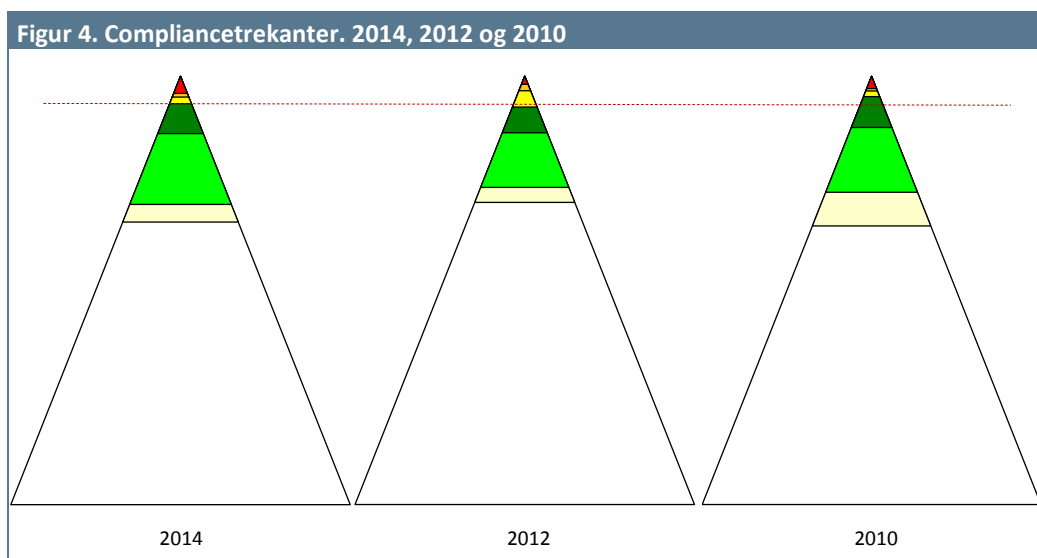
5. REGELEFTERLEVELSEN I 2014

Dette kapitel går hovedsageligt i dybden med resultaterne vedrørende indkomståret 2014, men vil, hvor det er relevant, sammenholde med tal fra 2012 og 2010.

SAMMENSÆTNINGEN AF REGELEFTERLEVELSEN

Som et billede på fordelingen af skatteydernes regelefterlevelse anvendes her *complianctrekanten* baseret på de syv trin fra complianceskalaen. Trekanten farvelægges, så arealet for hver af de syv farver udgør præcis samme andel af trekantens totale areal, som den respektive compliancegrads andel af skatteyderne. De laveste compliancegrader er placeret i toppen af trekanten og de højeste i bunden. Det giver et meget hurtigt overblik over sammensætningen af regelefterlevelsen.

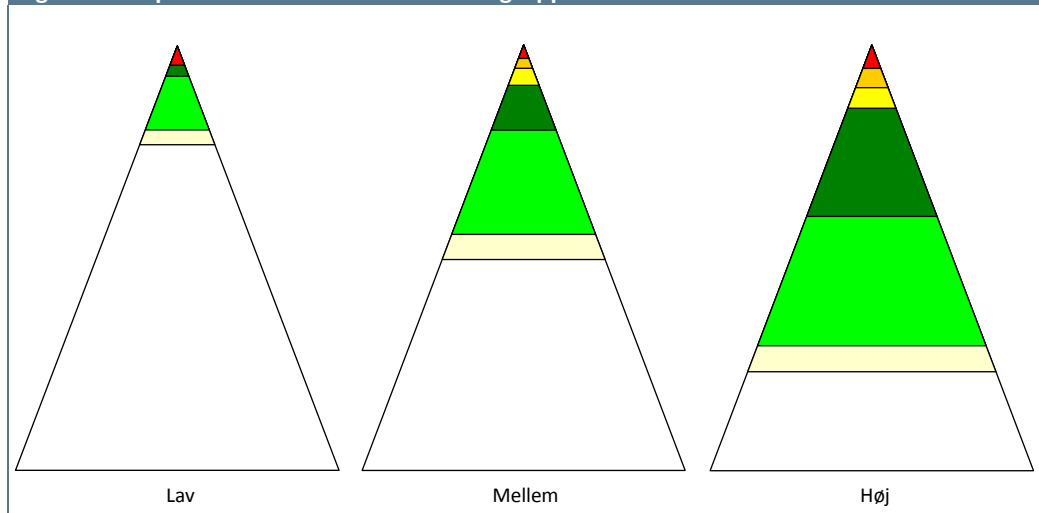
Figur 4 viser complianctrekanterne for 2014, 2012 og 2010. Det hvide areal, der repræsenterer de helt fejlfrie skatteydere, er reduceret fra 2012 til 2014, mens det cremefarvede areal med de næsten fejlfrie klart er blevet større – jf. tabel 3.

Samlet er andelen af borgere, der laver grove fejl (de gule og røde arealer), en anelse mindre end 2012, hvilket svarer til, at der nu er ca. 5.000 færre borgere, der begår grove fejl. Den røde stiplede streg følger niveauet for andelen af de grove fejl i 2014, så man lettere kan sammenligne med de foregående år.

Figur 5 viser de respektive complianctrekanter for hver af de tre risikogrupper, der blev anvendt i 2014. Der er en meget tydelig forskel på disse tre segmenter. I lavrisikogruppen er der næsten kun borgere helt uden fejl (de hvide og cremefarvede arealer), og ganske få borgere, der laver grove fejl (de gule og røde arealer). I mellemrisikogruppen er andelen af både borgere i de grønne kategorier og borgere, der laver grove fejl, større end i lavrisikogruppen, og i højriskogruppen er disse andele endnu større.

Figur 5. Compliancetrekanter for hver risikogruppe. 2014

Af tabel 11 fremgår de underliggende data for figur 5. Fx kan man se, at andelen af skatteydere med rating 6 i grupperne med lav, mellem og høj risiko ligger på hhv. 95, 75 og 41 pct. Også i den anden ende af skalaen er der store forskelle mellem de tre risikogrupper. Andelen af borgere, der med vilje omgår reglerne, ligger for højriskogruppen på 2,2 pct. – eller ca. det dobbelte af mellemgruppen og 11 gange så højt som gruppen med lav risiko.

Som tidligere nævnt er fejlprocenten kun 4 i lavrisikogruppen, mens den er 20 i mellemrisikogruppen og 50 i gruppen med høj risiko. Dette giver som tidligere nævnt også udslag i store forskelle i de gennemsnitlige compliancegrader for de tre segmenter.

Tabel 11. Compliancegrad, andel af borgere med grove fejl og fejlprocent for hver risikogruppe

Risikogruppe	Compliancegrad							Andel med grove fejl ¹⁾	Fejlprocent	Compliance-grad
	0	1	2	3	4	5	6			
	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Gns.
Lav	0,2	-	-	0,3	3,5	1,5	94,5	0,2	3,9	5,89
Mellem	0,1	0,2	0,6	3,0	15,9	5,6	74,5	1,0	19,4	5,49
Høj	0,3	0,7	1,2	14,0	33,7	9,0	41,1	2,2	49,7	4,71
I alt	0,2	0,1	0,2	1,4	7,2	2,6	88,4	0,4	8,9	5,77

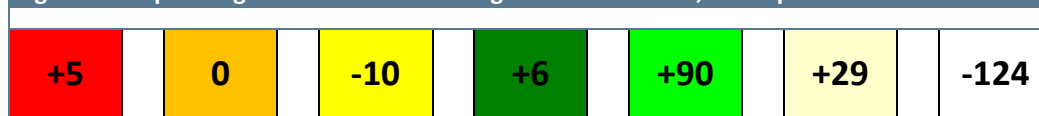
1) Summeringen af andelen af borgere grove fejl afviger pga. afrunding

For alle skatteydere under ét ligger andelen af borgere, der bevidst laver fejl, lavt og udgør blot 0,4 pct. af de skattepligtige. Sagt på en anden måde er det 1 ud af 250 borgere, som ikke ønsker at følge reglerne og altså bevidst omgår reglerne.

Figur 6 viser nettoændringen fra 2012 til 2014 i antallet af skatteydere på hvert trin af complianceskalaen. Antallet af borgere, uden nogen fejl eller anmærkninger overhovedet, falder med over 120.000, mens der er en modsvarende tilvækst i borgere med enten rating 4 eller 5. I den dårlige ende af skalaen bliver der 10.000 færre med rating 2, som netto er flyttet nogenlunde ligeligt til rating 0 og 3. Generelt set er der altså kommet omtrent 90.000 flere borgere med fejl, men de kan alle forklares af tilvæksten i den lysegrønne kategori, dvs. blandt borgere, der ikke bevidst har begået

fejl. Dette afspejler fint, at på trods af en signifikant stigning i fejlprocenten, så er den gennemsnitlige compliancerating ikke faldet ret meget.

Figur 6. Compliancegradernes nettoændring fra 2012 til 2014., 1.000 personer

SKATTEGABET FORDELT PÅ SIMPLE OG GROVE FEJL

Selv om skattegabets som tidligere nævnt udmåler den manglende regelefterlevelse i kroner og ører, siger gabet ikke i sig selv noget om alvoren af de fejl, der er begået. Ved at koble ratingen med størrelsen af de foretagne reguleringer kan gabet for hvert niveau på complianceskalaen beregnes, som det er gjort i tabel 12. I det følgende ses der igen bort fra bidraget fra lavrisikosegmentet, jf. også kommentarerne til tabel 7.

Tabel 12. Skattegab (ekskl. lavrisiko) fordelt på compliancegrader

Skattegab	Compliancegrad						I alt
	0	1	2	3	4	5	6
	Mia. kr.	Mia. kr.	Mia. kr.	Mia. kr.	Mia. kr.	Mia. kr.	Mia. kr.
Skattegab	0,35		0,54		0,50		
Bruttoskattegab	0,35		0,57		0,87		
Forhøjelser	0,35		0,56		0,72		
Nedsættelser	-		0,02		0,17		
Gns. reguleringsbeløb	1.000 kr.		1.000 kr.		1.000 kr.		1.000 kr.
Skattegab pr. skatteyder ¹⁾	20,6		9,6		1,7		
Antal	1.000		1.000		1.000		1.000
Skatteydere i alt	17		58		299		110
Skatteydere i stikprøven	0,1		0,4		1,1		0,3

Note: Der er kun 10, 21 og 41 (73 inkl. lavrisikogruppen) uvægtede ratings på hhv. 0, 1 og 2. Derfor bliver usikkerheden på skattegabets for rating 0, 1 og 2 meget store. For at opnå en bedre statistisk præcision er tallene for kategorierne 0, 1 og 2 samlet under ét.

1) Skattegabets er beregnet ekskl. skatteydere fra lavrisikogruppen, mens disse er talt med i antallet af skatteydere. Der er dog mange skatteydere, som begår fejl og dermed ender i kategorien.

Tabellen viser, at borgere med rating 0-2 står for 350 mio. af samlede skattegab. Det vil sige, at en fjerdedel af det samlede skattegab kan henføres til borgere, der bevidst omgår reglerne. Andelen er uændret i forhold til 2012, hvor skattegabets dog var en del lavere. For 2012 var skattegabets for borgere med grove fejl 100 mio. kr. lavere, selvom der var 5.000 flere af denne type. Dette hænger sammen med, at det gennemsnitlige skattegab pr. skatteyder, der begår fejl med vilje, er fordoblet fra godt 11.000 kr. i 2012 til knap 21.000 kr. i 2014.

I forhold til 2012 stiger såvel skattegabets som bruttoskattegabets mest absolut set blandt de borgere, der har den lysegrønne compliancerating, 4.

Der er per definition ikke noget gab for de skatteydere, som rates 5 eller 6 – de to hvide kategorier. Det hænger naturligvis sammen med, at man ikke kan opnå en bedre rating end 4, hvis man har begået fejl.

I tabel 13 er opdelingen af skattegabets på compliancegraderne vist som procentvis andele. Endvidere er det også vist, hvor stor en andel af borgerne, som er ratet på de forskellige niveauer af skalaen.

Tabel 13. Skattegab og antal skatteydere fordelt relativt på compliancegrader, 2014.								
Skattegab	Compliancegrad						I alt	
	0	1	2	3	4	5		6
	Andel i pct.af respektive gab							
Skattegab, ekskl. lavrisiko	25			39	36	.	.	100
Bruttoskattegab, ekskl. lavrisiko	20			32	48	.	.	100
Grupper af skatteydere	Andel i pct. af antal skatteydere i respektive gruppe							
Borgere, inkl. Lavrisiko	0,4			1,4	7,2	2,6	88,4	100,0
Borgere, ekskl. lavrisiko	1,2			4,6	18,5	6,1	69,6	100,0
Borgere ratet 0-4, inkl. Lavrisiko	2,8			15,7	81,5	.	.	100,0
Borgere ratet 0-4, ekskl. lavrisiko	4,2			19,2	76,6	.	.	100,0
Stikprøven	Antal observationer							
Uvægtet antal inkl. Lavrisiko	73			395	1.147	339	3.071	5.025
Uvægtet antal ekskl. lavrisiko	72			393	1.126	330	2.506	4.427

Af tabellen ses det, at de grove fejl udgør 25 pct. af skattegabets, mens skatteyderne med denne rating blot udgør godt 4 pct. af borgerne med fejl – eksklusiv lavrisikogruppen. Måles andelen af borgere med grove fejl i forhold til alle borgere inkl. lavrisiko, udgør de blot 0,4 pct. af befolkningen. Selv hvis der ses bort fra lavrisikogruppen, der ikke er talt med i skattegabets, er det kun 1,2 pct. af skatteyderne, der bevidst omgår reglerne.

Borgere med compliancegraderne 3 og 4 står for ca. samme andel af skattegabets, mens de lysegrønne (rating 4) tegner sig for en større del af bruttogabet end de mørkegrønne (rating 3). Dette skyldes, at alle skatteydere, der ”snyder” sig selv og ikke har andre fejl, vil blive ratet 4 og derfor vil trække bruttogabet op og skattegabets ned for denne kategori.

Tabel 14 viser skattegabets i procent af skatteprovenuets for skatteyderne på hvert af de respektive niveauer af complianceskalaen. Skatteprovenuets skal her tolkes som det provenu, der ville have været, hvis skatteyderne havde efterlevet alle regler.¹³ På den måde bliver forholdet mellem gab og provenu et mål for den relative underdeklaration i forhold til den helt korrekte angivelse.

Tabel 14. Skattegab i procent af skatteprovenu, fordelt på compliancegrader									
Skattegab	Compliancegrad						I alt		
	0	1	2	3	4	5		6	
	Pct.		Pct.		Pct.		Pct.		
Skattegab	19,3		6,2		1,3		.	.	0,4
Bruttoskattegab	19,3		6,6		2,3		.	.	0,5

Note: Skattegabets opgjort i skattegab eller bruttoskattegab er begge ekskl. lavrisikogruppen. Det samlede skatteprovenu, som gabets er sat i forhold til, er dog inkl. lavrisikogruppen, da vi jo har observationer om selve skatteprovenuets for alle skatteydere i stikprøven. Samtidig kan man ikke se bort fra lavrisikogruppen, som udgør 76 pct. af de skattepligtige og står for langt størstedelen af det totale skatteprovenu.

¹³ Skatteprovenuets opgøres altså efter, at ændringerne i slutskatten er foretaget og inkluderer således skattegabets.

Tabellen viser tydeligt forskellen mellem de forskellige compliancegrader. Skattegabet udgør fx kun ca. 1 pct. af skatteprovenu for skatteydere med rating 4 (lys grøn) og næsten 20 pct. for de tre laveste compliancegrader under ét. Gruppen med grove fejl angiver altså kun lidt over 80 pct. af, hvad de burde have angivet. Problemerne har således en helt anden volumen blandt de, der bevidst omgår reglerne. Denne forskel ser ud til at være mere udtalt end i 2012, hvor borgerne med de grove fejl i gennemsnit angav ca. 90 pct. af, hvad der skulle betales i skat. Der er dog en enkelt regulering i 2014 der står 30 pct. af skattegabsbidraget fra gruppen med rating 0-2, så forskellen i den relative underdeklaration i hhv. 2012 og 2014 er forbundet med en hvis usikkerhed.

Når man sammenholder skattegabet med det samlede skatteprovenu, som borgerne – inklusiv lavrisikogruppen – efter forskrifterne er pligtige til at betale, så er det kun 0,4 pct. af slutskatten, der mangler. Det vil altså sige, at 99,6 pct. af hele den retmæssige skat kommer ind ad fordøren.

SKATTEGABET OPDELT PÅ ÅRSOPGØRELSENS HOVEDPOSTER

I ovenstående afsnit blev skattegabet præsenteret som et mål – i kroner og ører – for den manglende regelefterlevelse. For at SKAT kan anvende opgørelsen i en indsatsmæssig sammenhæng og i forhold til den interne dimensionering af SKATs ressourcer, er der behov for en dekomponering af gabet på forskellige hovedområder. Opdelingen giver også vigtigt input til ekstern kommunikation med synliggørelse af, på hvilke felter der er problemer med regelefterlevelsen. En sådan underopdeling er derfor foretaget i nærværende afsnit.

Ved gennemgangen af sagerne i stikprøven er der for hver enkelt fejl, skatteyderne har begået, foretaget en registrering af beløbet henført til den relevante rubrik på årsopgørelsen. På baggrund heraf kan skattegabet – brutto og netto – opgøres for årsopgørelsens hovedposter. Bemærk at de anførte beløb afspejler selve reguleringen, der foretages, og ikke skatteværdien heraf som i de tidligere præsenterede skattegab og bruttoskattegab. Før-skat-tallene er således væsentligt større.

Tabel 15 viser bruttoskattegabet opgjort på årsopgørelsens hovedposter. For hver kategori er bruttogabet før skat sat i forhold til skattebasen for at bestemme *fejlandelen*.

Det samlede bruttoskattegab stiger fra 5,4 mia. kr. i 2012 til 7,1 mia. kr. i 2014, og stigningen ser ud til at være fordelt jævnt ud over hovedkategorierne. Med undtagelse af *Fradrag i kapitalindkomst*, hvor det er uændret.

Ligningsmæssige fradrag og *Personlig indkomst* har de største bruttogab i 2014. Tilsammen udgør de to hovedkategorier 46 pct. af bruttogabet. Det bemærkes, at *Personlig indkomst* alene udgør mere end 85 pct. af den totale skattebase, hvilket medvirker til at forklare det store bruttogab. Målt på fejlandel er *Personlig indkomst* dog den hovedkategori, hvor den laveste fejlandel kan konstateres med blot 0,1 pct.

Stigningerne i bruttogabene skygger i visse tilfælde for, at fejlandelene for de fleste hovedkategorier er nogenlunde uændret siden 2012, fordi den samlede skattebase også er vokset. For *Kapitalindkomst* falder fejlandelen fra 5 til 4 pct., og fejlandelen er faldet fra 6 til 5 pct. for *Aktieindkomst*.

Omvendt er det gået for *Udenlandsk indkomst*, hvor fejlandelen i 2014 er vokset til 16 pct. fra 12 pct. i 2012. Dette er dog forbundet med en del usikkerhed, idet 2 reguleringer alene tegner sig for halvdelen af skattegabet på denne hovedkategori. Samlet set stiger fejlandelen en anelse fra 0,5 pct. til 0,6 pct., samtidig med at skattebasen vokser fra ca. 1.150 mia. i 2012 til godt 1.220 mia. kr. i 2014.

Tabel 15. Bruttogab før skat, skattebase og fejlandel for årsopgørelsens hovedkategorier

Hovedkategori	Bruttogab (A) ¹⁾	Skattebase (B) ²⁾	Fejlandel (A / B)	Andel af bruttogab i alt	Borgere med fejl i stikprøven
	Mia. kr.	Mia. kr.	Pct.	Pct.	Antal
Personlig indkomst	1,5	1.063,9	0,1	22	142
Fradrag i personlig indkomst	0,3	6,4	4,4	4	102
Kapitalindkomst	0,7	16,1	4,2	10	383
Fradrag i kapitalindkomst	0,3	47,6	0,6	4	92
Ligningsmæssige fradrag	1,8	42,4	4,3	25	760
Aktieindkomst	1,0	20,0	4,9	14	366
Udenlandsk indkomst	1,2	7,4	16,0	17	83
Øvrige ³⁾	0,4	20,2	2,0	6	279
I alt	7,1	1.223,9	0,6	100	1.605

Note: Bemærk, at summen af tallene i den sidste kolonne er noget større end de 1.605 borgere med fejl i alt. Dette skyldes, at skatteydere med fejl i mere end én hovedkategori tæller med i hver af disse respektive kategorier, men kun tæller med én gang i "i alt"-feltet.

1) Bruttogabet er opgjort ekskl. bidrag fra lavrisikogruppen, da tallene herfor er for usikre.

2) Skattebasen udtrykker det samlede beløb til beskatning inden for de respektive hovedkategorier. Beløbet stammer fra den seneste årsopgørelse vedr. indkomståret 2014 for de 5.025 skatteydere i stikprøven. Beløbet indeholder på den måde både indberettede/selvangivne beløb samt beløb efter evt. korrektion fra SKATs side, og disse beløb er så skaleret op til makroniveau. Den totale skattebase er dannet som summen af beløbene for hver af de respektive hovedkategorier, hvilket indebærer, at både indkomster og fradrag tæller positivt.

3) Denne kategori er en sammensat kategori af en række specialfelter, der ikke falder i en af de ovenstående grupper. I praksis udgøres næsten hele kategorien af ændringer vedr. *Ejendomsværdiskat*

I tabel 16 nedenfor genfindes den gennemsnitlige fejlprocent på 8,9 for hele landet, som tidligere er omtalt. Desuden er den gennemsnitlige fejlprocent på hver af hovedkategorierne også opgjort.

Tabel 16. Fejlprocenter for årsopgørelsens hovedkategorier

Hovedkategori	Borgere med fejl (A)	Borgere med felt ¹⁾ (B)	Fejlprocent (A / B)	Bruttogab pr. borger med fejl
	Antal tusind	Antal tusind	Pct.	Tusind kr.
Personlig indkomst	35	3.981	0,9	44
Fradrag i personlig indkomst	10	320	3,1	28
Kapitalindkomst	40	2.615	1,5	17
Fradrag i kapitalindkomst	21	2.831	0,7	13
Ligningsmæssige fradrag	240	2.529	9,5	8
Aktieindkomst	41	691	5,9	24
Udenlandsk indkomst	18	185	9,8	65
Øvrige	53	3.556	1,5	8
I alt ²⁾	370	4.178	8,9	18

1) Kolonnen angiver, hvor mange borgere, der har angivet et beløb i mindst et felt under den pågældende hovedkategori efter evt. korrektion fra SKATs side.

2) Bemærk, at summen af borgere med fejl ikke skal være lig med borgere med fejl i alt. Summen er større, idet en borger kan have fejl i felter under flere hovedposter. Det samme gælder for summen af "borgere med felt" i de enkelte hovedposter samt "bruttogab pr. borger med fejl".

Da mange felter kun har relevans for udvalgte grupper af skatteydere, er beregningen foretaget ved at opgøre, hvor mange borgere, der skal gøre brug af et eller flere af felterne i hver af de respektive hovedkategorier. Ved at sætte antallet af fejl i hovedkategorien i forhold til det opgjorte antal skatteydere med felter i den pågældende

kategori kan en gennemsnitlig fejlprocent fastlægges. På den måde bliver det tydeligt, hvor der relativt begås det største antal fejl, og disse resultater kan holdes op mod den beløbsmæssige fejlandel, som blev præsenteret i tabel 15 ovenfor. Dermed får man et overblik over, om et givent område er præget af mange små fejl eller evt. få store fejl.

Ligesom med fejlandelen (opgjort på beløb) er fejlprocenten (opgjort på antal registreringer) også højest for hovedkategorien *Udenlandsk indkomst*. Knap 10 pct. af skatteyderne med udenlandsk indkomst har altså fejl i ét eller flere af udlandsfelterne.¹⁴ Af den sidste kolonne i tabellen fremgår det, at den gennemsnitlige bruttoregulering blandt skatteydere med fejl i udlandsfelterne udgør 65.000 kr. Det er mere end for nogen anden hovedkategori.

For *Kapitalindkomst* er der hyppige fejl i stort set alle felter, som denne hovedkategori består af, og fejlandelen er – som tidligere nævnt – ret høj. Alligevel er fejlprocenten blot 1,5. Dette skyldes, at et enkelt felt (renteindtægter, felt 233) under denne hovedpost har en meget lille fejlprocent og samtidig anvendes af et stort antal borgere, hvilket gør, at feltets bidrag til *Kapitalindkomsts* samlede fejlprocent har stor vægt. Dette ene felt, hvor SKAT har omfattende indberetninger fra tredjepart, trækker således den samlede fejlprocent markant ned. Renteindtægterne i felt 233 optræder næsten 30 gange så hyppigt, som det næstmest anvendte felt under *Kapitalindkomst*, nemlig felt 239 *Gevinst/ tab på aktier/ beviser i investeringsselskaber*. Også i dette felt optræder fejl ekstremt sjældent. Da de fleste øvrige kapitalindkomstfelter er forholdsvist fejlbehæftede, viser det, at selv når man dekomponerer det samlede resultat på hovedkategorier, bør man fortsat være forsigtig med håndfaste konklusioner om den pågældende kategori, før man har set på de underliggende felter.

Tilsvarende gælder de andre hovedposter. I flere tilfælde indeholder hovedposten eksempelvis låste felter med meget lav fejlprocent og stor skattebase, som trækker hovedpostens samlede fejlprocent ned, mens der er store udfordringer med andre specifikke felter. Fejlprocenterne i tabel 16 dækker altså over meget store forskelle på de enkelte felter under de respektive hovedposter.

En anden hovedpost, der er grund til at fremhæve, er *Ligningsmæssige fradrag*, hvor fejlprocenten også er høj, og fejlandelen samtidig ligger en del lavere. Her ses også et relativt lavt gennemsnitligt bruttoreguleringsbeløb på 8.000 kr. Der kan således konstateres mange små fejl her og flere end tidligere. Især på transportfradraget bliver der begået mange – men i gennemsnit små – fejl. Siden sidste complianceundersøgelse har SKAT låst fem nye felter¹⁵ (udover 2 felter som er blevet oprettet efter 2012 og

¹⁴ Fejlprocenten på hovedkategorien ”Udenlandsk indkomst” er faldet fra 36 pct. i 2012 til knap 10 pct. i 2014. Dette skyldes primært, at ”Felt 540 – Udenlandsk udbytteskat vedr. felt 509” ikke var inkluderet i 2012-undersøgelsen, men er medtaget denne gang. Idet ca. 140 tusinde borgere har dette felt og meget få personer samtidig har fejl i dette felt, så betyder det, at fejlprocenten i 2014-opgørelsen er væsentligt mindre. Dette er således ikke et udtryk for en bedring af regelefterlevelsen på udlandsområdet, men snarere at denne complianceundersøgelse giver et mere retvisende billede af fejlprocenten end 2012-undersøgelsen.

¹⁵ Felt 233: Renteindtægter af indestående i pengeinstitut, obligationer og pantebreve i depot mv. samt udlodning fra obligationsbaserede investeringsforeningsforeninger, Felt 310: Udbytte af danske aktier, ikke optaget til handel på et reguleret marked, indberettet til SKAT, Felt 481: Renteudgifter pengeinstitutter, pensionskasser, forsikrings- og finansieringsselskaber, kontokortordninger samt af pantebreve i depot, Felt 483: Renteudgift af gæld til

derfor ikke indgik i sidste complianceundersøgelse), men ingen af de nye feltlåsninger vedrørte dog ligningsmæssige fradrag. Tanken kan hos en mindre gruppe måske være, at hvis man unddrager et lille beløb, får SKAT nok ikke øje på det, og i givet fald er konsekvenserne nok ikke ret store.

I tabel 17 nedenfor er bruttoskattegabet delt op på forhøjelser og nedsættelser, og nettoskattegabet er bestemt som differencen mellem disse.

Tabel 17. Skattegab (før skat) for årsopgørelsens hovedkategorier, opgjort brutto og netto og fordelt på forhøjelser og nedsættelser

Hovedkategori	Skattegab før skat (ekskl. lavrisiko)				Op/ned ift. bruttogabet
	Brutto Mia. kr.	Netto Mia. kr.	Op Mia. kr.	Ned Mia. kr.	Pct.
Personlig indkomst	1,5	1,3	1,4	0,1	91 / 9
Fradrag i personlig indkomst	0,3	0,1	0,2	0,1	60 / 40
Kapitalindkomst	0,7	0,3	0,5	0,2	70 / 30
Fradrag i kapitalindkomst	0,3	0,2	0,2	0,0	91 / 9
Ligningsmæssige fradrag	1,8	1,6	1,7	0,1	94 / 6
Aktieindkomst	1,0	0,6	0,8	0,2	79 / 21
Udenlandsk indkomst	1,2	1,0	1,1	0,1	94 / 6
Øvrige	0,4	0,1	0,3	0,1	64 / 36
I alt	7,1	5,1	6,1	1,0	86 / 14

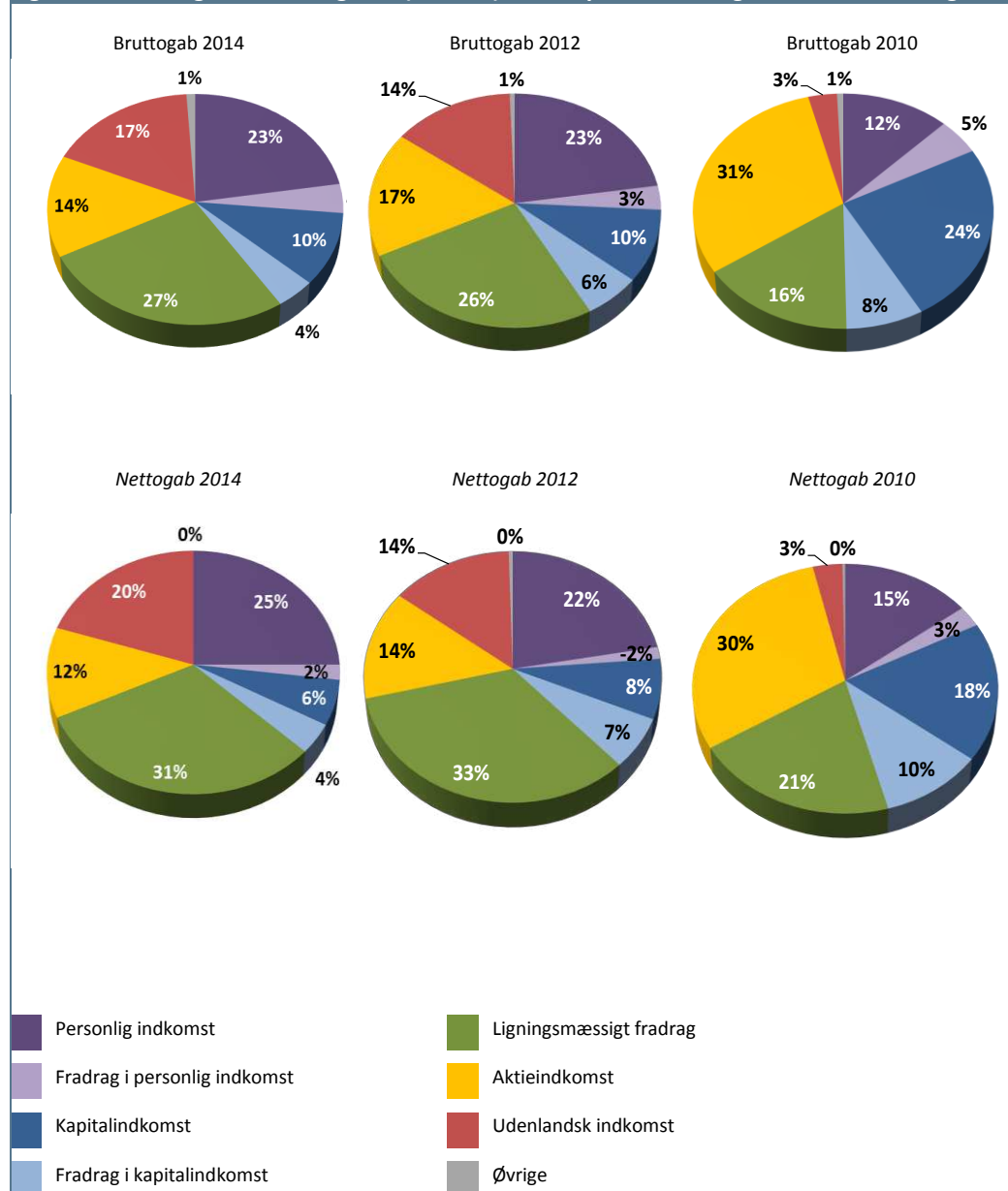
I forhold til 2012 er andelen af det samlede bruttogab, der stammer fra forhøjelser, steget. Det er således stadig klart den største del af bruttogabet, der stammer fra forhøjelser, både samlet set og for de enkelte hovedkategorier. I 2012 var undtagelsen *Fradrag i personlig indkomst*, hvor størstedelen af bruttogabet stammede fra nedsættelser.

Figur 7 viser, hvordan brutto- og nettoskattegabet fordelte sig på årsopgørelsens hovedposter i 2010, 2012 og 2014. For 2014 og 2012 gælder det, at fordelingen på brutto- og nettogab er relativt ens. Det skyldes, at bruttogabet hovedsageligt består af forhøjelser, og derfor bliver der ikke så stor forskel på brutto- og nettogabet – hverken absolut set eller i gabenes sammensætning.

De største andele af brutto- og nettogabene stammer i 2014 fra *Ligningsmæssige fradrag* og *Personlig indkomst*. Disse to hovedposter udgør tilsammen omkring halvdelen af skattegabene både i 2014 og i 2012.

realkreditinstitutter, og reallånefonde samt fradragsberettigede keurstab ved omlægning af kontantlån og Felt 501: Udbytte af danske aktier optaget til handel på et reguleret marked, i dansk depot, og udlodning fra visse investeringsforeninger, indberettet til SKAT.

Figur 7. Brutto- og nettoskattegabet (før skat) fordelt på hovedkategorier. 2014, 2012 og 2010

6. SKATTEGABET FORDELT PÅ SEGMENTER

I SKATs arbejde med at sikre, at skatteyderne afregner og betaler deres skat korrekt, er opgaveløsningen for SKATs indsatsaktiviteter organisatorisk opdelt på seks afdelinger og underopdelt på 21 skattegabssegmenter, jf. figur 8. Denne opdeling er gjort ud fra tankegangen om, at forskellige skattemæssige områder (segmenter) byder på forskellige udfordringer i forhold til at sikre den korrekte skattebetaling.

For hver af de 21 skattegabssegmenter udarbejder SKAT en strategi, hvori der opsamles viden om skattegabet, samt designes forslag til nye aktiviteter og strukturelle løsninger til at nedbringe skattegabet. Disse strategier gør det muligt for SKAT at prioritere sine ressourcer på et oplyst grundlag, ved eksempelvis at fokusere indsatsen på de segmenter, hvor skattegabet er størst.

Figur 8. Oversigt over de 21 segmenter i Indsats.

Person og datakontrol	Virksomheds og afgiftskontrol	Mellemstore virksomheder
Tredjepartsdata	Mikrovirksomheder	Mellemstore og store virksomheder
Personselvangivelsen	Små virksomheder	Offentlige virksomheder og institutioner
Værdipapirer	Mindre afgiftsvirksomheder	Fonde og foreninger
Globalisering	Illegal indførsel	Ejendomme
Sort økonomi – virksomheder	Biler	
Sort økonomi – borger		Told
	Store selskaber	Finansiell told
Særlig kontrol	De største virksomheder på skat og afgifter	Toldbevilling og selvforvaltning
Kompleks svig	Transfer Pricing	Samfundsbeskyttende aktiviteter

Det samlede skattegab estimeret i denne rapport kan betragtes som summen af skattegab på felterne på årsopgørelsen. Disse felter tilhører hver især et bestemt skattegabssegment, og på denne måde fordeles det samlede skattegab ud på de respektive segmenter. Helt konkret er der – ud fra fordelingen af kompetencer og opgaver i de respektive skattegabssegmenter – foretaget en faglig vurdering af, hvilke felter på årsopgørelsen der hører til hvilke segmenter. Fordelingsnøglen fremgår af appendikstabel 6 på side 45.

I tabel 18 nedenfor er det vist, hvordan det samlede skattegab fra complianceundersøgelsen er fordelt ud på segmenter. Bemærk, at tabellen blot viser den del af skattegabet på de respektive segmenter, som meningsfuldt kan opgøres ud fra denne complianceundersøgelse, og ikke de pågældende segmenters totale skattegab.¹⁶

¹⁶ Eksempelvis dækker denne complianceundersøgelse ikke hele skattegabet på *Værdipapirer*, idet en del af skattegabet på dette segment stammer fra virksomheder og selvstændigt erhvervsdrivende som jo ikke indgår i denne undersøgelse.

Det ses, at langt størstedelen af skattegabet hører til i segmentet *Personselvangivelsen*, efterfulgt af *Værdipapirer* og *Globalisering*. Til gengæld er fejlandelen større for *Værdipapirer* og *Globalisering* end for *Personselvangivelsen*. *Personselvangivelsen* består primært af felter, der hører til på hovedposterne *Ligningsmæssige fradrag* eller *Kapitalindkomst*. Derfor ligger fejlandelen for dette segment nogenlunde på samme niveau som disse to hovedkategorier. Ligeledes er fejlandelen på *Globalisering* 14 pct., hvilket er tæt på de 16 pct. som er fejlandelen på hovedkategorien *Udenlandsk indkomst*, jf. tabel 15 på side 27. Dette skyldes simpelthen, at hovedkategorien *Udenlandsk indkomst* primært består af felter, der hører til segmentet *Globalisering*.

Kolonnen, der angiver det uvægtede antal reguleringer, er inkluderet i tabellen for at vise, hvor mange observationer skattegabsestimaterne på de enkelte segmenter er baserede på. Selv for segmentet med det laveste antal reguleringer – 95 reguleringer i *Globalisering* – er skattegabsestimatet beregnet på et solidt statistisk grundlag.

Tabel 18. Skattegabet fordelt på segmenter

Skattegabssegment	Skattegab	Fejlandel ¹⁾	Uvægtede reguleringer
	Mia. kr.	Pct.	Antal
Personselvangivelsen	0,9	4,9	911
Værdipapirer	0,2	11,5	641
Globalisering	0,2	14,0	95
Tredjepartsdata ²⁾	0,1	0,0	176
Ejendomme	0,0	1,6	148
Andet ³⁾	0,0	0,1	63
I alt	1,4	0,6	2.034

Note: Bemærk, at summen af tallene i den sidste kolonne er noget større end de 1.605 borgere med fejl i alt. Dette skyldes, at skatteydere med fejl i mere end ét segment tæller med i hver af disse respektive segmenter, men kun tæller med én gang i "i alt"-feltet.

1) Fejlandelen er beregnet som i tabel 15.

2) I complianceundersøgelsen måles *borgernes* regelefterlevelse, så i kontrollen af den enkelte borger, antages oplysninger fra tredjepart (banker, pensionsselskaber, a-kasser etc.) at være korrekte. På den måde er det kun borgerens evne til at angive korrekt, som der bliver kontrolleret, hvilket jo er formålet med denne undersøgelse. Derfor kan det undre, at en del af skattegabet hører til i segmentet "Tredjepartsdata". Dette skyldes, at det er skattegabet fra felter, som typisk er låste, som hører til i dette segment. Der findes dog borgere, som ikke er omfattet af feltlåsningsen, og som derfor kan have reguleringer i disse felter der hører til i dette segment.

3) "Andet" vedrører dels de ikke-relevante felter (grøn check, tillæg til grøn check, tillæg til grøn check pr. barn) og ændringer i slutskatten hos den enkelte skatteyder, der ikke skyldes en feltændring. Sidstnævnte forhold skyldes typisk, at der er blevet ændret i antallet af skattepligtige dage hos den enkelte skatteyder. Hvis en skatteyder ændres fra at være skattepligtig hele året til kun at være skattepligtig et begrænset antal dage af året, vil det alt andet lige medføre en højere slutskat, idet man foretager en opskalering af indkomsten m.m. En anden årsag er ændring i personfradragets størrelse. Ændringer som disse giver det ikke umiddelbart mening at fordele på nogle segmenter.

7. PERSPEKTIVERING

De overordnede resultater fra complianceundersøgelsen af borgere vedr. indkomståret 2014 er nu belyst. Resultaterne indgår i SKATs videre arbejde med at sikre input til ny lovgivning, forbedrede digitale løsninger, bedre vejledning og mere målrettet og omkostningseffektiv indsats. Dermed bidrager resultaterne til, at SKAT vil kunne opkræve den rigtige skat fremover.

De mange data vil i den kommende tid blive underlagt en række mere detaljerede analyser. På udvalgte områder vil SKAT bruge data til at undersøge specifikke forhold – både med henblik på at kortlægge skatteyderadfærden mere detaljeret og samtidig afprøve om forskellige hypoteser kan underbygges. Ved at gå et spadestik dybere tilføres yderligere information om skatteydernes adfærd og årsagerne til, at reglerne ikke altid følges.

8. APPENDIKS

STIKPRØVEDESIGN

I dette appendiksafsnit gennemgås stikprøvesammensætningen samt ændringer af designet i forhold til de tidligere complianceundersøgelser på borgerområdet.

Resultaterne i denne rapport baserer sig – ligesom de tidligere udgaver – på skattemæssig kontrol af en omfattende stikprøve blandt danske skatteydere. Når man gennemfører en sådan stikprøveundersøgelse, er det indlysende, at antallet af individer i stikprøven har betydning for præcisionen af resultaterne. Endvidere gælder, at også måden, hvorpå de enkelte individer i stikprøven udvælges, indvirker på, hvor robuste resultaterne er, og tilmed får betydning for, hvordan de efterfølgende kan anvendes.

Følgelig bliver der her lagt vægt på at beskrive den konkrete sammensætning af stikprøven – omtalt som stikprøvedesignet eller *stratificeringen*. Som ved de sidste undersøgelser er der også for indkomståret 2014 foretaget ændringer i designet. Årsagen hertil bliver derfor belyst. Først redegøres dog for de primære fordele ved tilfældig udvælgelse.

HVORFOR TILFÆLDIG UDVÆLGELSE?

Mange spørger sikkert sig selv, hvordan det kan give mening at udvælge skatteyderne tilfældigt, når man på forhånd har en god fornemmelse for, hvem det er, der laver fejlene. Ved målrettet kontrol – baseret på eksisterende udsøgningskriterier – burde man vel opnå en langt højere træfprocent og dermed et større provenu i form af regulering af den skattemæssige ansættelse. Så hvad skal SKAT med tilfældig udvælgelse?

- Først og fremmest giver kontrol i tilfældigt udvalgte sager et repræsentativt billede af alle skatteydere, mens den information, SKAT opnår, når sagerne er valgt systematisk ud fra en vurdering af væsentlighed og risiko, alene vedrører dem, man har udsøgt, og ingen andre. Den store gevinst ved den tilfældige udvælgelse er altså, at SKAT på basis af disse kontroller får viden om regelefterlevelsen for hele landet – selvom SKAT kun har taget en stikprøve. Stikprøven skal blot være tilstrækkeligt stor til at sikre en rimelig præcision.
- For det andet kan SKAT på basis heraf vurdere, om de udvælgelseskriterier, SKAT i dag anvender, er gode, og hvordan de fremadrettet kan forbedres. Dette kan bl.a. ske ved at sammenholde den gennemsnitlige fejlprocent opnået blandt de tilfældigt udvalgte med tidligere opnåede træfprocenter i systematisk udvalgte sager.¹⁷

¹⁷ Hvis træfprocenten blandt de systematisk udvalgte blot er en smule højere end fejlprocenten blandt de tilfældigt valgte, har udvælgelseskriterierne kun begrænset værdi. Omvendt, hvis der er meget stor forskel, er SKAT god til at udvælge og bidrager dermed til en mere effektiv ressourceanvendelse. Derfor er det vigtigt løbende at evaluere, om de kriterier, SKAT anvender, er tilstrækkeligt målrettede.

- For det tredje giver de tilfældigt udvalgte sager mulighed for at gøre op med vanetænkning – eller evt. få sikkerhed for at tingene vitterligt forholder sig som tidligere formodet. Når SKAT udvælger tilfældigt, får SKAT øje på ting, som SKAT hidtil ikke anså for at være problematiske, eller SKAT kan endda finde helt nye former for fejl – fx opstået som effekt af nye regler eller fordi skatteyderne er blevet mere kreative. Denne vigtige indsigt opnås ikke i samme grad ved at gøre, som man plejer.
- Endelig har SKAT som myndighed en forpligtelse til at sikre, at alle skatteydere har en positiv sandsynlighed for kontrol. Ellers kan man forestille sig, at fejl og bevidst omgåelse af reglerne kan opstå og brede sig i de grupper, hvor der sædvanligvis ikke foregår kontrol. Den tilfældige udvælgelse vil modvirke en sådan udvikling.

Den viden, der opsamles fra complianceundersøgelsen, kan dermed anvendes til fremadrettet at mindske omfanget af fejl og bevidst omgåelse af reglerne. Dels kan viden om regelefterlevelsen på de specifikke områder være udgangspunkt for en mere effektiv ressourceallokering og mere målrettede vejlednings- og kontrolaktiviteter – både så fejl kan undgås, og så der er en synlig konsekvens for skatteydere, der bevidst vælger ikke at angive deres skat korrekt. Men måske endnu vigtigere, kan den nye viden gøre SKAT i stand til at gennemføre det, der betegnes som *strukturel respons*. Det vil sige forskellige tiltag, der fundamentalt og omkostningseffektivt ændrer rammerne for skatteyderadfærden for store grupper af skatteydere eller beskatningsområder på én gang. Det kan fx ske i form af input til ny lovgivning, forbedrede digitale løsninger, optimering af interne processer og øget samarbejde såvel med relevante eksterne parter som på tværs af offentlige myndigheder. Alt dette medvirker til at begrænse mulighederne for, at der sker fejl og omgåelse af reglerne.

Der er alt i alt et stort afkast af at gennemføre en undersøgelse som compliance-projektet baseret på kontrol af tilfældigt udvalgte skatteydere.

Den enkleste form for tilfældig udvælgelse går ud på, at man blot udtager det ønskede antal til sin stikprøve tilfældigt fra hele den population, man ønsker at undersøge – i vores tilfælde alle lønmodtagere m.v., der er fuldt eller begrænset skattepligtige i Danmark. Med simpel tilfældig udvælgelse har alle skatteydere altså præcis samme sandsynlighed for at indgå i stikprøven, men denne tilgang er dog sjældent effektiv.

I stedet kan det ofte svare sig at sammensætte stikprøven af flere delstikprøver fra nøje afgrænsede undergrupper (*strata*) af den samlede befolkning. Grupperne skal indeles, så skatteyderne i hvert stratum har et eller flere fællestræk – de skal være *homogene*. De respektive strata skal samtidig fastlægges, så de ikke overlapper hinanden, og så de tilsammen udgør hele populationen. Hver af delstikprøverne udvælges simpelt tilfældigt fra hver sin specifikke delpopulation (*stratum*), men ikke nødvendigvis med lige mange elementer i hver stikprøve. Enhver skatteyder skal altså optræde i netop ét stratum, og alle skatteydere har dermed en positiv sandsynlighed for at indgå. Sandsynligheden for at indgå varierer således på tværs af strata i stikprøven, men er ens inden for hvert stratum.

Mere præcist er det denne afgrænsning af strata og indbyrdes vægtning af de forskellige delstikprøvers størrelse, der betegnes stikprøvedesignet.

ANALYTISKE OG PRAKTISKE HENSYN I UDSØGNINGEN

Under visse betingelser kan sammensætningen af stikprøven optimeres i forhold til den simple, tilfældige udvælgelse. Ved at udnytte information om *variationen i data*¹⁸ fra tidligere undersøgelser kan man ofte øge præcisionen uden at gøre stikprøven større. Alternativt kan stikprøvestørrelsen reduceres, uden usikkerheden vokser. Begge dele er naturligvis ønskeligt.

Der er dog en række hensyn, som er afgørende for stikprøvedesignet til complianceundersøgelsen. Disse hensyn trækker i vid udstrækning designet i forskellig retning, og det er derfor nødvendigt at finde det kompromis, der samlet set bedst kan honorere de forskellige ønsker. Følgende elementer har været centrale:

- **Hvor stor præcision er der behov for?** Overordnet skal præcisionen være acceptabel. Det vil sige, at usikkerheden skal være så begrænset, at resultaterne meningsfuldt kan anvendes som beslutningsgrundlag. I denne type undersøgelser må man altid acceptere en vis usikkerhed, men hvis SKAT på specifikke punkter observerer store forskelle i regelefterlevelsen i forhold til tidligere år, skal SKAT også kunne påvise, at der ER tale om en reel (statistisk signifikant) udvikling. Store forskelle må altså ikke kunne være udslag af en tilfældig variation i stikprøverne. Så er stikprøverne ganske enkelt for små. Dette hensyn trækker altså i retning af, at gøre stikprøverne så store som muligt. Den samlede stikprøve i complianceundersøgelsen for borgerdelen omfatter således næsten 1 promille af samtlige skattepligtige.
- **Hvilke dele af populationen skal over- eller undervægtes i stikprøven?** Når stikprøven deles op i stikprøver fra nøje udvalgte og afgrænsede dele af populationen, kan SKAT imidlertid vælge at udtage en større eller mindre forholdsmæssig andel af populationen fra disse respektive strata. Dette omtales som over-/undervægtning eller som over-/understratificering. For at opnå en optimal vægtning kan man lidt forenklet sige, at stikprøven skal sammensættes, så man tager en større stikprøve – flere skatteydere – fra de strata, hvor der er størst forventet variation i adfærden, mens man omvendt kun har brug for en lille stikprøve fra de befolkningsgrupper, hvor skatteyderne opfører sig meget ens. I sidstnævnte tilfælde er variationen altså lille, og man finder derfor hurtigt ud af, at der fx stort set ikke er nogen, der begår fejl, eller at næsten alle gør det. Præcisionen for sådanne grupper bliver derfor tilstrækkelig selv med et lille antal i stikprøven. Ved at over-/undervægte ud fra disse principper vil man som før omtalt ofte kunne øge præcisionen uden at øge antallet i stikprøven, eller man vil kunne fastholde præcisionen med et lavere antal i stikprøven. Det kræver dog, at man på forhånd har viden om, hvilke grupper af skatteydere der har mere eller mindre variation i adfærden. Her kan SKAT heldigvis trække på meget præcis viden fra tidligere complianceundersøgelser og bruge denne viden til at optimere designet.

¹⁸ Fx forskelle i fejlprocenter, compliancegrader og reguleringsbeløb på tværs af befolkningsgrupper.

- **Hvad skal der stratificeres efter (hvad skal vægtningen foretages ud fra)?** Når stikprøven sammensættes, skal SKAT også tage stilling til, hvad det er, SKAT helst vil vide præcist. Er det fx compliancegraden, SKAT gerne vil kende, skal SKAT *stratifivere* (sammensætte stikprøven), så SKAT udtager relativt flere fra de dele af befolkningen, hvor compliancegraden varierer mest og vice versa. Men dette giver ikke nødvendigvis nogen særlig god præcision for fx skattegabet – med mindre reguleringsbeløbenes størrelse nøje følger compliancegraderne, hvilket ikke er tilfældet her. Præcisionen afhænger med andre ord af, hvad der stratificeres efter, og det er ikke muligt at optimere præcisionen i en variabel uden at gå på kompromis med andre.

Generelt er der meget stor variation i reguleringsbeløbene og dermed høj usikkerhed, da værdierne principielt kan være vilkårligt store – både for forhøjelser og nedsættelser. Compliancegraden kan derimod kun være en af de syv værdier fra 0 til 6, og fejlprocenten bestemmes alene ud fra to mulige udfald, fejl eller ikke-fejl. Derfor er usikkerheden generelt mindre for compliancegraderne og fejlprocenterne.

Valget afhænger ikke alene af, hvilke resultater SKAT helst vil have høj præcision i, men også i høj grad af om SKAT ved nok om målvariablen – det, SKAT ønsker at undersøge, fx fejlprocent, compliancegrad eller reguleringsbeløb – til, at SKAT kan udpege de dele af befolkningen, der må formodes at have størst hhv. mindst variation i målvariablen.

- **Kan resultaterne skaleres op til makroniveau?** Selv med en meget stor stikprøve kan man havne i en situation, hvor man alligevel ikke har tilstrækkelig information til at tegne et pålideligt og retvisende billede af hele befolkningen. Hvis SKAT fx ønsker at opgøre skattegabet for en given delpopulation, hvor fejlprocenten er meget lille, opstår der et problem. Den lave fejlprocent betyder, at SKAT får meget få observationer på reguleringsbeløb for den givne gruppe, og dermed ikke kan skalere resultaterne op til makroniveau. Usikkerheden på reguleringsbeløbene bliver alt for stor, selvom stikprøven absolut set forekommer stor nok. Er det derimod fejlprocenten, der er i fokus, vil det meget begrænsede antal fejl betyde, at SKAT med stor sikkerhed kan fastslå, at fejlprocenten er lav. Her tæller alle observationerne uden fejl nemlig også med. SKAT ved altså med sikkerhed, at de fleste angiver korrekt, men paradoksalt nok kan SKAT ikke sige ret meget om de samlede beløbsmæssige fejl – i form af skattegab – da SKAT kun ved meget lidt om størrelsen af de sjældent forekommende fejl.¹⁹

Dette taler for, at man skal udføre mange kontroller i de grupper, hvor der er få fejl, hvis man ønsker at sige noget præcist om skattegabet i

¹⁹ Ti fejl i en stikprøve på 200 fra en population på 1 mio. skatteydere er således fint til at bedømme, at fejlprocenten er lav, men hvis man skal skønne over skattegabet ud fra de ti reguleringsbeløb, man har observeret, så bliver det alt for upræcist. Man kan med andre ord ikke med rimelighed skalere de ti fejl op til at sige noget om de ca. 50.000 fejl ($10/200 \times 1$ mio.), der formodentligt er i hele gruppen.

gruppen, mens man omvendt kan nøjes med meget få kontroller her, hvis det blot drejer sig om at fastlægge fejlprocenten.

- **Hvordan påvirkes kontrolafkastet?** Hvis man udtager skatteyderne simpelt tilfældigt til kontrol, bliver afkastet i form af reguleringsbeløb lavere end kontrolresultatet ved systematisk udvælgelse. Ydermere risikerer man at ulejliges en masse regelrette skatteydere, når kontrollen ikke er målrettet. Af disse hensyn ønsker SKAT, at antallet af kontroller, der er udvalgt tilfældigt, holdes så lavt som muligt. I modstrid med præcisionshensynet.

Ved at tage en større relativ stikprøveandel (overstratificere) fra de delpopulationer (strata), hvor fejlprocenten forventes at være høj, kan man imidlertid opnå, at SKAT både generer færre skatteydere uden grund og samtidig får et relativt højt kontrolresultat, selvom skatteyderne udtages tilfældigt inden for de respektive strata.

Denne strategi vil også øge præcisionen i opgørelsen af fejlprocenten og compliancegraderne, men vil så til gengæld betyde, at SKAT kun får ringe viden om skattegabet i de strata, hvor der ikke begås mange fejl. Denne effekt mindskes dog af, at reguleringerne jo netop ikke er hyppige her.

- **Hvordan sikres det, at resultaterne kan anvendes operationelt?** Det overordnede skattegab belyser det tab i kroner og ører, som manglende regelefterlevelse forårsager. Ved at følge gabets størrelse over tid kan man se, hvordan regelefterlevelsen samlet set udvikler sig, og hvor stort potentialet for forbedring teoretisk set er alt i alt. I forhold til en overordnet prioritering af ressourcerne er det derfor interessant at kende gabets størrelse. Indsatsmæssigt er det imidlertid ikke operationelt blot at kende det samlede gab. Det siger ikke noget om, hvor SKAT skal sætte ind og med hvilke tiltag.

For at kunne give helt eller delvist svar på dette, er det nødvendigt, at kortlægge skatteydernes samlede fejltypemønstre. Altså viden om, hvad det er for fejl, der begås. Viden, som kan omsættes til handlinger, der fører til øget regelefterlevelse og mindsket skattegab.

I complianceundersøgelsen registreres derfor ved hver gennemført regulering – ud over fejllens størrelse – også, hvad fejlen præcist vedrører. Det indebærer, at SKAT har brug for så mange observationer med reguleringsbeløb i stikprøven som muligt. På den måde kan SKAT tegne et mere præcist billede af fejltypemønstret og dermed bedre tilrettelægge den fremadrettede indsats.

Ved at udtage ekstra mange skatteydere fra strata med høj fejlfrekvens får SKAT netop skabt et robust analysegrundlag, mens det omvendt slet ikke er muligt at gennemføre analysen, såfremt SKAT udvælger en relativt stor andel blandt skatteyderne med lav risiko for fejl. Dette argument overskygger således helt hensynet fra før om at udtage mange skatteydere fra de omfattende grupper med lave fejlprocenter for at kunne opgøre skattegabet dér mere præcist.

- **Hvilke ressourcer, skal anvendes til complianceundersøgelsen?**

Antallet af skatteydere i stikprøven må ikke overstige, hvad der rimeligvis kan forventes gennemgået med de afsatte årsværk inden for den stillede tidsramme. Projektet skal i øvrigt også kunne afvikles med respekt for den gældende ligningsfrist for borgerne.

Samtidig skal man være opmærksom på, at antallet af kontroller, der kan gennemføres med de givne ressourcer, også afhænger af, hvordan stikprøven er sammensat. Hvis man fx har udtaget en stikprøve med relativt mange skatteydere med lav fejlprocent, så kan kontrollerne gennemføres hurtigere, end hvis der er relativt mange skatteydere med komplekse skatteforhold og højere fejlprocenter. På den måde har sammensætningen en direkte kobling til ressourceforbruget.

Medarbejdernes kompetencemix kan også spille en rolle, når SKAT ønsker at udsøge mange skatteydere med særlige skatteforhold. Hvis der eksempelvis er mange skatteydere i stikprøven med udlandsforhold, så skal SKAT også have mange medarbejdere med kompetencer inden for udlandsbeskatning med på projektet.

FORBEDRINGER AF STIKPRØVENS DESIGN

Umiddelbart gav resultaterne af complianceundersøgelsen for indkomståret 2012 ikke anledning til de store ændringer i stikprøvedesignet for 2014-undersøgelsen, idet konfidensgrænserne – der angiver præcisionen af estimatet for skattegabet – var nede på blot 19 pct. af middelestimatet, jf. tabel 7. Dette er et rigtig godt niveau for præcision, når undersøgelsens kompleksitet tages i betragtning.

Som tidligere nævnt er der dog for indkomståret 2014 foretaget en række tilpasninger i stikprøvedesignet med henblik på fortsat at opnå robuste resultater. Justeringerne er baseret på de erfaringer, som SKAT har gjort sig på baggrund af de foregående rapporter, og på baggrund af de seneste oplysninger om borgernes skatteforhold for indkomståret 2014.

Det er som beskrevet ovenfor muligt opnå et mere præcist resultat ved blot at øge stikprøvens størrelse, men det er en dyr vej i form af øget ressourceforbrug. Alternativt kan man søge at optimere den måde, man stratificerer på, ud fra grundig analyse af alle tilgængelige data om skatteydernes karakteristika og deres tilbøjelighed til at begå fejl. En god stratificering skabes ved at udarbejde kriterierne for stratificeringen af skatteyderne, så der opnås størst mulig ensartethed (homogenitet) inden for hver af de enkelte strata, men størst mulig forskel (heterogenitet) mellem de respektive strata.

SKAT anvender et omfattende antal interne risikoparametre til udsøgning af skatteydere med potentielle fejl på personskatteområdet. Det er det system, der også er benyttet til at inddele skatteyderne i de tre risikogrupper i complianceundersøgelserne. De anvendte parametre er ikke statiske, men ændres i takt med, at rammerne ændres og nye risici opstår.

Ved at se nærmere på, hvilke kriterier, der giver ”bid” i de forskellige segmenter, kan vores udsøgninger justeres, så det bliver muligt at udpege skatteydere med fejl med endnu større præcision og derigennem gøre de enkelte strata mere homogene.

For 2014-undersøgelsen var målet at øge homogeniteten ved at tage de dårligst præsterende risikokriterier fra 2012-højrisikogruppen og flytte disse til mellemrisikogruppen. Som tilsigtet har det øget den gennemsnitlige fejlprocent inden for både mellem- og højrisikogruppen, samtidig med at forskellen mellem de to grupper er udvidet. Noget af denne bevægelse skyldes dog også en generel stigning i den gennemsnitlige fejlprocent blandt alle skatteydere, jf. tabel 4.

For yderligere at øge præcisionen på skattegabet blev antallet af kontroller i mellemrisikogruppen øget med 300 på bekostning af en tilsvarende reduktion i antallet af kontroller i højrisikogruppen, hvor der i forvejen var klart flest udtrukket til stikprøven og også den laveste usikkerhed. Justeringen har været medvirkende til, at antallet af observationer med fejl er vokset betydeligt fra godt 1.400 til godt 1.600, jf. tabel 2.

Antallet af kontroller i lavrisikogruppen har været holdt på et minimum. Niveauet er højt nok til at give et retvisende og præcist billede af regelefterlevelsen udtrykt ved compliancegrad og fejlprocent, men ikke højt nok til at give en meningsfuld opgørelse af skattegabet for gruppen – usikkerheden er i 2014 undersøgelsen på over 100 pct. Skal gabet for lavrisikogruppen opgøres med en brugbar præcision skal opgørelsen formentlig bygge på mindst 100 observationer med fejl. Det kræver imidlertid, at man gennemfører et par tusinde ekstra kontroller i lavrisikogruppen, da fejlprocenten for segmentet er meget lav. Afkastet heraf i form af kontrolprovenu og øget viden vil være meget begrænset, fordi stort set alle skatteydere i segmentet angiver korrekt. Som det også er beskrevet inde i selve rapporten, er gruppen med lav risiko heller ikke der, hvor SKAT ønsker at fokusere sine ressourcer, da gabet er meget begrænset og spredt på lidt over 3 mio. skatteydere.

STIKPRØVESAMMENSÆTNINGEN FOR 2014

Det er for indkomståret 2014 planlagt at gennemføre 5.100 kontroller. Som tidligere bliver skatteyderne i stikprøven for 2014 udsøgt i strata. Der er 3 grupperinger – høj-, mellem- og lavrisiko, med hhv. 2.400, 2.100 og 600 borgere i hvert segment. I afsnittet *Forbedringer af stikprøvens design* ovenfor er der redegjort for, hvorfor sammensætningen af stikprøven er ændret siden seneste complianceundersøgelse.

Af appendikstabel 1 nedenfor fremgår det, hvordan stikprøven er fordelt på de tre risikogrupper, og yderligere hvordan skatteyderne i stikprøven fordeler sig regionalt.

Når man ikke stratificerer efter den regionale dimension, vil regionerne indgå i stikprøven nogenlunde med deres relative andel af den samlede population i de respektive strata. De regioner, der har mange skatteydere med en given risiko, optræder derfor også mere hyppigt i stikprøven for dette stratum. Dermed vil præcisionen også variere, hvis man foretager regionale opgørelser. Den regionale dimension er vanskelig at anvende operationelt, så rapporten indeholder af denne årsag ikke tabeller på regionsniveau – ud over dem der er bragt i nærværende afsnit.

Appendikstabel 1. Stikprøvens fordeling på risikogrupper og regioner, antal.

Region	Risikogruppe			I alt
	Lav	Mellem	Høj	
Nordjylland	63	204	297	564
Midtjylland	114	394	521	1.028
Syddanmark	126	452	452	1.030
Midt- & Sydsjælland	98	326	329	753
Nordsjælland	110	359	455	924
København	87	322	317	726
I alt	598	2.056	2.371	5.025

Note: Der er 75 skatteydere færre med i stikprøven end de 5.100, der oprindeligt var udsøgt – 29 fra højriskgruppen, 44 fra mellemrisikogruppen og 2 fra lavrisikogruppen. Hovedparten af disse sager vedrører skatteydere, der skulle have været erstattet. Dette er fejlagtigt ikke sket, men sagerne er blevet identificeret i den efterfølgende centrale kvalitetssikring og har derfor måttet udgå. Desuden er der i den efterfølgende validering opdaget en håndfuld sager, hvor skatteyderne faktisk er erhvervsdrivende, og derfor ikke indgår i undersøgelsen. Endelig var 6 sager stadig igangværende, da rapporten blev skrevet, og disse blev vurderet til ikke at have betydning nok for resultatet til at udsætte rapporten til sagerne blev afsluttet, og indgår således ikke i de endelige resultater.

I appendikstabel 2 præsenteres den faktiske fordeling af alle skatteydere i Danmark på de tre risikogrupper. Andelen af skatteydere i de respektive risikogrupper er desuden vist for hver region for sig samt for Vest- og Østdanmark.

Appendikstabel 2. Antal skatteydere fordelt regionalt og efter risikogruppe

Region / landsdel	Population	Risikogruppe		
		Lav	Mellem	Høj
	Antal tusind	Pct.	Pct.	Pct.
Nordjylland	438	76,1	19,6	4,3
Midtjylland	801	75,2	20,7	4,1
Syddanmark	885	75,3	21,5	3,2
Midt- & Sydsjælland	676	76,6	20,3	3,1
Nordsjælland	762	76,4	19,9	3,8
København	616	74,7	22,1	3,2
I alt	4.178	75,7	20,8	3,6
Vest ¹⁾	2.125	75,4	20,8	3,8
Øst ¹⁾	2.054	75,9	20,7	3,4

Note: Bemærk, at det oprindelige mandtal, som stikprøven er trukket fra udgjorde ca. 4,5 mio. skatteydere. Mandtallet er baseret på den specifikke afgrænsning, der i complianceprojektet er valgt til at adskille borgere fra virksomheder – herunder selvstændige erhvervsdrivende. Imidlertid viser det sig undervejs i projektperioden, at nogle skatteydere er placeret i den forkerte bunke så at sige, eller måske ikke længere er skattepligtige fx grundet flytning til udlandet eller ved død. Af denne årsag foretages løbende en række ombytninger, hvor sager, der ikke længere er relevante for borgerdelen, bliver erstattet med nye sager fra en reserveliste trukket sammen med den oprindelige stikprøve. Det samlede mandtal korrigeres efterfølgende med de relative frafaldsprocenter for de respektive risikogrupper, og det er således denne korrigerede population, der er præsenteret i tabellen.

1) Vest omfatter Nordjylland, Midtjylland og Syddanmark, mens Øst omfatter Midt- og Sydsjælland, Nordsjælland og København.

Der er ikke væsentlig forskel på andelen af hhv. lav-, mellem- og højriskborgere i de forskellige regioner.

Sammenholder man den relative fordeling i hele populationen fra appendikstabel 2 med det valgte stikprøvedesign præsenteret i appendikstabel 1, bliver det meget tydeligt, at SKAT i udpræget grad har overrepræsenteret højriskgruppen og tilsvarende undervægtet lavrisikogruppen massivt. Der er gode argumenter for netop at disponere på denne måde, hvilket er beskrevet i de forudgående afsnit. Borgere med mellem risiko er desuden overvægtet i stikprøven – godt 40 pct. mod godt 20 pct. i befolkningen. Denne over- og undervægtning betyder, at de vægte, der skal

anvendes til at finde et gennemsnit eller aggregeret tal for hele befolkningen, bliver meget forskellige for de fem risikogrupper, jf. appendikstabel 3.

Appendikstabel 3. Skaleringsfaktorer for de fem risikogrupper			
Skaleringsfaktor	Risikogruppe		
	Lav	Mellem	Høj
	5.288	422	63

Skaleringsfaktorerne anvendes til at opvægte stikprøveresultaterne til de respektive stratumpopulationer. Tolkningen er, at en fejl på fx 1.000 kr. i lavrisikogruppen bidrager til skattegabet med godt 5 mio. kr. (1.000×5.288), mens en tilsvarende fejl i højriskogruppen kun bidrager med 63.000 kr. (1.000×63). Sagt på en anden måde vil blot små udsving i lavrisikogruppen påvirke resultaterne voldsomt svarende til, at usikkerheden her er meget påvirkelig over for variation i data. Dette er en direkte konsekvens af, at skatteydere med lav risiko er underrepræsenteret i stikprøven, og skatteydere med høj risiko er voldsomt overvægtet.

Som det fremgår af appendikstabel 4, er der i hele stikprøven konstateret fejl hos 1.605 borgere. Der er kun 24 borgere med fejl i lavrisikogruppen. Det lave antal fejl gør opgørelsen af skattegabet for denne gruppe meget usikker. Derfor er det valgt – på linje med opgørelsen for indkomstårene 2010 og 2012 – helt at lade lavrisikogruppen udgå af skattegabet.

Appendikstabel 4. Borgere med fejl inden for stikprøven, fordelt regionalt og efter risiko				
Region / landsdel	Risikogruppe			I alt
	Lav	Mellem	Høj	
	Antal	Antal	Antal	Antal
Nordjylland	5	43	140	188
Midtjylland	2	69	243	314
Syddanmark	5	77	231	313
Midt- & Sydsjælland	4	70	171	245
Nordsjælland	3	82	224	309
København	5	59	172	236
I alt	24	400	1.181	1.605
Vest	12	189	614	815
Øst	12	211	567	790

Alle kontrollerne er igen foretaget af medarbejdere fra SKAT's afdeling *Borgere* under forretningsområdet *Indsats*. Der er stor erfaring med kontrolkonceptet og ved at holde opgaven nogenlunde samlet ét sted i landet, kan kontrollerne gennemføres på en ensartet måde. Ensartetheden er yderligere understøttet ved, at principperne for de enkelte kontrolhandlinger fra start af har været nøje beskrevet. På denne måde sikres det, at de forskelle, der observeres, er udtryk for reelle forskelle i skatteydernes regel-efterlevelse og ikke blot dækker over variation i kontroltilgangen. Dette er naturligvis essentielt.

KONSEKVENSERNE AF NYT DESIGN AF STIKPRØVEN

I appendikstabel 5 er træfsikkerheden i designet af undersøgelserne for 2010-2014 angivet. Træffaktoren opgøres som træfprocenten i stikprøven i forhold til

fejlprocenten blandt alle skatteyderne. På den måde kan det ”måles”, i hvor høj grad stikprøvedesignet har muliggjort at identificere borgere med fejl – selv om der udvælges tilfældigt i hvert af de tre strata: lav, mellem og høj risiko.

Appendikstabel 5. Undersøgelsesdesignets træfsikkerhed. 2010-2014

År / risikogruppe	Fejlprocent	Træfprocent	Træffaktor
	Pct.	Pct.	Kvote
2014	8,9	31,9	3,6
2012	6,7	27,8	4,1
2010	7,3	24,6	3,4

Note: Træffaktoren beregnes som forholdet mellem træfprocenten og fejlprocenten.

Appendikstabellen viser, at stikprøven for indkomståret 2014 har et meget effektivt design med en træfprocent på knap 32 pct. – selvom der udvælges tilfældigt. I forhold til 2012 er træffaktoren faldet godt 12 pct. fra 4,1 til 3,6. En høj træffaktor er dog vanskeligere at opnå, når fejlprocenten for alle skatteydere er høj. Sat på spidsen kan dette anskueliggøres ved at forestille sig en fejlprocent på 25. I så fald ville det være umuligt at opnå en træffaktor på 4,1 som i 2012, da det ville kræve en træfprocent på 102 pct., hvilket naturligvis ikke kan lade sig gøre.

Som beskrevet tidligere har SKAT i designet af stikprøven for indkomståret 2014 tilpasset de kriterier, som borgerne segmenteres i risikogrupper efter. Det er sket på baggrund af analyser af de tidligere år, og der kan således været opstået forhold fra 2012 til 2014, som designet af 2014-undersøgelsen ikke har kunne tage højde for. Desuden er der fra 2012 til 2014 flyttet kontroller fra højrisikogruppen til mellemrisikogruppen, hvilket også er en del af forklaringen på, at træffaktoren er mindre i 2014.²⁰

SKATTEGAB FORDELT PÅ SEGMENTER – METODE

Det samlede skattegab for borgere kan underopdeles på hvert af årsopgørelsens felter og herudfra fordeles ud på fem af de i alt 21 skattegabssegmenter, som SKATs indsatsaktiviteter er organiseret efter. Det drejer sig om segmenterne *Ejendomme*, *Globalisering*, *Personselvangivelsen*, *Tredjepart* og *Værdipapirer*.

Fordelingen sker ud fra en vedtagen afgrænsning af, hvilke felter på årsopgørelsen, der vedrører hvert af de fem respektive skattegabssegmenter. Afgrænsningen fremgår af appendikstabel 6 på side 45 og frem. I de tilfælde, hvor borgeren ikke er omfattet af feltlåsning, flyttes skattegabsbidraget fra ”Tredjepart” til ”Personselvangivelsen”

Med udgangspunkt i alle de foretagne feltændringer for hver af de respektive skatteydere i stikprøven kan skattegabet opgøres på feltniveau. De enkelte felter allokeres efterfølgende til det passende segment, og skattegabet for det enkelte segment vil således være lig summen af skattegabene for hvert af de felter, der er blevet henført til segmentet.

²⁰ Da fejlprocenten er godt 30 pct.-point højere i høj- end i mellemrisikogruppen, ville der være opnået træf i godt 90 ekstra sager, såfremt de 300 sager ikke var flyttet til mellemrisikogruppen. Det ville have øget træfprocenten til 33,8 og træffaktoren til 3,8.

Ved at summere den skattemæssige værdi af reguleringsbeløbene for hvert enkelt felt på tværs af alle skatteyderne og opskalere resultatet er det muligt at beregne et *skattegabet* for hvert enkelt *felt*. Dette kræver, at man ved, hvad den skattemæssige værdi af ændringen i det enkelte felt er. Hvis en borger kun har én regulering, er det nemt at beregne skatteværdien af denne regulering, idet den blot er lig med borgerens ændring i slutsatten. Slutsatten beregnes automatisk af SKAT's borgerligningssystem ud fra den pågældende borgers skattemæssige forhold, samt eventuelle reguleringer.

Hvis en borger derimod har mere end én regulering, er det ikke umiddelbart muligt entydigt at bestemme, hvor stor en del af ændringen i slutsatten, der stammer fra hvert af felterne. Den samlede ændring af slutsatten for hver enkelt skatteyder er nemlig kendt, men ikke konsekvensen for slutsatten for hver af de respektive fejl. Lige store absolutte fejl kan nemlig have vidt forskellig skattevirkning på forskellige skatteområder. Samtidig kan korrektionen have betydning for, hvor stor beskatningen bliver af den sidst tjente krone – pga. progressionen. Derfor skal man i så fald kunne afgøre, hvilken eller hvilke af de fejl, skatteyderen har begået, der kan opfattes som marginal, og så skal beskattes hårdest.

Derfor må skattegabet (dvs. ændringen i slutsatten) for den enkelte skatteyder fordeles ud på de respektive felter vha. nedenstående systematiske procedure.

I det trivielle tilfælde, hvor en skatteyder kun har en ændring i ét felt, fordeles hele ændringen i sluskat ud på dette ene felt. I alle øvrige tilfælde er det nødvendigt at splitte gabet op og fordele det på indtil flere felter. Dette gøres ved at kategorisere de enkelte felter efter type, og herefter fordele provenuet i nedenstående rækkefølge:

- **Aktiefelter:** omfatter alle felter, der indeholder aktieindkomst, herunder gevinst og tab ved salg af aktier og aktiebaserede værdipapirer, samt udbytte. Det udnyttes hér, at beskatningen af aktier beregnes separat fra alle øvrige felter. Som udgangspunkt fordeles ændringen i aktieskatten proportionalt ud på aktiefelter med ændringer vha. en aktieskattesats for alle borgere i stikprøven: $(\text{ændring i aktieskat}) / (\text{summen af felt-ændringer})$. Nogle skatteydere har ændringer i felt 849 som rummer *fradragsberettigede tab ved afståelse af aktier optaget til handel på et reguleret marked (børsnoterede aktier)*. Tab fra tidligere år kan dermed modregnes i aktieindkomsten, så feltet vil også have indflydelse på ændringer i aktieskatten. Efter at provenuet er fordelt ud på de øvrige aktiefelter vil effekten fra eventuelle ændringer i felt 849 udgøre differencen mellem det allerede fordelte provenu og ændringen i aktieskatten. Efter endt fordeling af aktieskattens provenu på aktiefelter, kan den resterende del af gabet fordeles på de øvrige felter.
- **Felter med fuldt provenu:** omfatter felter vedrørende ejendoms-værdiskat, manuelt beregnet AM-bidrag, udligningsskat, udenlandsk skat vedrørende udenlandsk indkomst/pension (ved lempelse efter creditmetoden), samt diverse felter vedrørende grøn check. Der er tale om felter, der har 100 pct. provenumæssig effekt af feltændringerne, så provenuet på disse felter sættes lig feltændringerne. Den resterende del af gabet fordeles på de øvrige felter.

- **Ligningsmæssige fradrag:** omfatter bl.a. befordringsfradrag, beskæftigelsesfradrag, servicefradrag, rejseudgifter, og andre ligningsmæssige fradrag. Den provenumæssige effekt af feltændringerne beregnes vha. en skattesats bestående af satserne for hhv. kommuneskat, sundhedsbidrag og kirkeskat for den enkelte skatteyder. Den resterende del af gabet fordeles på de øvrige felter.
- **Personlig indkomst og kapitalindkomst:** omfatter de tilbageværende felter vedrørende personlig indkomst, fradrag i personlig indkomst, kapitalindkomst, fradrag i kapitalindkomst, samt diverse felter vedrørende udenlandsk indkomst. Den provenumæssige effekt af feltændringerne bestemmes vha. en beregnet skattesats (sum af resterende gab) / (summen af resterende feltændringer), og herved fordeles provenuet proportionalt. Felter med udenlandsk indkomst med fuld lempelse tildeles intet provenu, mens udenlandsk indkomst med halv lempelse tildeles halvt provenu i forhold til almindelige felter. Endeligt tildeles felter vedrørende udenlandsk indkomst med kreditlempelse provenu som almindelige felter. Effekten fra kreditlempelsen vil ligge på felterne vedrørende udenlandsk skat (fuld provenumæssig effekt).

Idet ændringerne i beskæftigelsesfradraget og AM-bidraget skyldes fejl på forskellige indkomstfelter, fordeles provenuerne på beskæftigelsesfradraget og AM-bidraget proportionelt over på relevante indkomstfelter med feltændringer hos den enkelte skatteyder.

Efter endt fordeling af provenuet på feltniveau er det muligt at opgøre skattegabet fordelt på følgende segmenter:

- Ejendomme
- Globalisering
- Personselvangivelsen
- Tredjepart
- Værdipapirer

Enkelte felter kan, alt efter den enkelte skatteydere skattepligtsmæssige status, henføres til enten *Globalisering* (hvis skatteyderen har begrænset skattepligtig), eller *Personselvangivelsen/Ejendomme* (hvis skatteyderen har fuld skattepligt). Hertil kommer skatteydere uden låste felter, hvor provenuet på *Tredjepart* overføres til *Personselvangivelsen*.

Efter endt fordeling på segmentniveau, vil der være en lille del af gabet, der ikke kan henføres til et segment. Der er ud over ændringer i den grønne check typisk tale om skatteydere, der har fået ændret antallet af skattepligtige dage. En række skatteydere, der ikke har feltændringer overhovedet, får alligevel ændret slutskatten, som følge af en justering i antallet af skattepligtige dage.

Appendikstabel 6. Felter på årsopgørelsen fordelt på skatteabssegmenter**Afhængigt af skattepligt - Ejendomme eller Globalisering**

F769 Ægtefælles samlede indkomst

Afhængigt af skattepligt - Globalisering eller personselvangivelsen

F453 Fradrag i DIS-indkomst, anden fart

F939 Manuelt beregnet udligningsskat

F450 Søfradrag

F272 Søindkomst (herafbeløb til felt 202)

F267 Søindkomst, Færøerne og Grønland (herafbeløb til felt 204)

Afhængigt af skattepligt - Personselvangivelsen eller Globalisering

F437 Fradrag for visse udenlandske gæstestuderende begyndt efter den 31.12.2010

F491 Fradrag for visse udenlandske gæstestuderende begyndt før den 1.1.2011

F482 Renteudgifter offentlig gæld

Afhængigt af skatteyder - Tredjepart, Personselvangivelsen, Globalisering

F400 Bækæftigelsesfradrag

F942 Manuelt beregnet AM-bidrag

Ejendomme

F308 Ejendomsavance

FEVS Ejendomsværdiskat

F248 Indtægter af egen udenlandsk ejendom

F218 Lejeindtægt ved udleje af helårsbolig en del af året samt sommerhus- og værelsesudlejning. Gælder kun, hvis du selv ejer boligen

F892 Samlet fradragsberettiget tab vedrørende indkomstårene 2002 – 2012 til fremførsel til senere indkomstår vedrørende afståelse af fast ejendom.

F456 Udgifter til fredede bygninger

Globalisering

F290 Anden udenlandsk pension, credit

F282 Anden udenlandsk personlig indkomst fra udenlandsk arbejdsgiver (AM-bidrag)

F287 Anden udenlandsk personlig indkomst; AM-bidragspligtig

F408 Andre danske renteudgifter af forbrugslån

F402 Andre udenlandske private nettorenteudgifter

F775 Betalt fransk skat af dansk tjenestemandspension i rubrik 16

F786 Betalt udenlandsk skat vedr. felt 290

F539 Betalt udenlandsk udbytteskat vedr. felt 503

F242 Danske royalties

F977 Del af pension fra en særlig ordning i udlandet (credit 223), ej i udligningsgrundlag

F975 Del af pension fra udlandet (credit felt 290) ej i udligningsgrundlag

F976 Del af pension fra udlandet (exemption 295/320), ej i udligningsgrundlag

F974 Del af pension fra udlandet (uden lempelse i 228) ej i udligningsgrundlag

F979 Del af pensionsordning (exemption 225) fra særlig ordning i udlandet, ej i udligningsgrundlag

F698 DIS-indkomst, jubilæumsgratiale og fratrædelsesgodtgørelse indsat på pensionsordning (herafbeløb til felt 200)

F762 Egen indkomst, der ikke er skattepligtig til Danmark

F575 Engangsbeløb personlig indkomst

F459 Fradrag for udenlandske obligatoriske sociale bidrag

F463 Fradrag for udenlandske obligatoriske sociale bidrag, Forskere

F504 Gevinst/tab på aktier optaget til handel på et reguleret marked. Tab angives med minus

F314 Gevinst/tab på aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked. Tab angives med minus

F819 Kapitalindkomst i perioden uden fuld skattepligt

F495 Ligningsmæssige fradrag vedr. anden udenlandsk personlig indkomst

F820 Ligningsmæssige fradrag vedr. perioden uden fuld skattepligt

F413 Ligningsmæssige fradrag vedr. personlig indkomst, gl. exemption

F493 Ligningsmæssige fradrag vedr. udenlandsk indkomst - halv lempelse

F414 Ligningsmæssige fradrag vedr. udenlandsk lønindkomst

F496 Ligningsmæssige fradrag vedrørende udenlandsk virksomhed

F281 Lønindtægt ved arbejde i udlandet; AM-bidragspligtig

F296 Over-/underskud udenlandsk virksomhed

F818 Personlig indkomst i perioden uden fuld skattepligt

F297 Renter i udenlandsk virksomhed

F407 Renteudgifter af udenlandsk prioritetsgæld samt andre renteudgifter af lån vedrørende egen udenlandsk ejendom

F594	Skat, udenlandsk pensionsordning
F475	Skattefri del af pension mv. (den del af pension under rubrik 16 som Danmark ikke kan beskatte).
F559	Udbytter af danske aktier og lignende, hvor der ikke er indeholdt udbytteskat
F286	Udenlandsk indkomst med halv lempelse (a conto AM-bidrag mv.)
F291	Udenlandsk indkomst til beskatning efter reglerne i virksomhedsordningen
F289	Udenlandsk indkomst til beskatning efter reglerne om konjunkturudligning
F294	Udenlandsk indkomst; halv lempelse; AM-bidragspligtig
F418	Udenlandsk kapitalafkast (kapitalafkastordningen)
F415	Udenlandsk kapitalafkast (virksomhedsordningen)
F298	Udenlandsk kapitalindkomst
F285	Udenlandsk kapitalindkomst; gl. exemption
F228	Udenlandsk pension til dansk beskatning
F320	Udenlandsk pension, exemption
F295	Udenlandsk pension, gl. exemption
F225	Udenlandsk pensionsordning exemption, særlig ordning
F223	Udenlandsk pensionsordning, særlig ordning
F299	Udenlandsk personlig indkomst, gl. exemption; AM-bidragspligtig
F292	Udenlandsk rentekorrektion
F591	Udenlandsk selskabsskat vedr. felt 561
F588	Udenlandsk skat vedr. felt 298
F589	Udenlandsk skat vedrørende felt 296 og 297
F503	Udenlandsk udbytte, der er aktieindkomst fra aktier optaget til handel på reguleret marked og ikke er i dansk depot (før betalt udenlandsk udbytteskat). Udbytte af aktier i Frankrig, Grønland, Malaysia og Spanien selvangives her, selv om de er i dansk depot
F313	Udenlandsk udbytte, der er aktieindkomst fra aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked (før indeholdelse af evt. udenlandsk udbytteskat)
F586	Udl. skat vedr. felt 282 og 287
F826	Udlignet skatteprovenubeløb

Ikke relevant

F962	Manuelt beregnet grøn check, max kr. 1.300
F963	Manuelt beregnet supplerende grøn check kr. 300 pr. barn, max kr. 600
F965	Manuelt beregnet tillæg til grøn check, max kr. 280

Personselvangivelsen

F214	Anden kapitalindkomst
F207	Anden personlig indkomst, fx fra privat dagpleje før fradrag af AM-bidrag
F250	Anden personlig indkomst, herunder mindre personalegoder med samlet værdi over 1.000 kr.
F546	Arbejdsgiveradministreret kapitalpension (manuel)
F417	Befordring
F436	Bidrag og præmie til privattegnede livsvarige pensionsordninger med løbende udbetalinger. Ophørspensionsordninger, samt ratepensioner efter overgangsreglen for selvstændigt erhvervsdrivende
F595	DIS-fradrag, begrænset fart (herafbeløb til felt 419)
F957	Etableringskontoindskud, henstand med efterbeskatning
F254	Fortjeneste/tab ved ophør af visse skibsprojekter. Fortjeneste ved ophør af anden anpartsvirksomhed
F497	Fradrag for syge- og arbejdsskadeforsikringer for medarbejdende ægtefælle
F444	Fradragsberettiget andel af indbetalinger foretaget før 1. januar 2010 omfattet af overgangsreglerne for ratepensioner og ophørende alderspension
F472	Fradragsberettiget indskud på etableringskonto
F426	Fradragsberettiget indskud på iværksætterkonto
F235	Hævning af iværksætterkontomidler til køb af aktier mv
F958	Manuelt beregnet henstandsbeløb, etableringskontoindskud
F212	Modtaget underholdsbidrag
F530	Ophævelse af etableringskonto, indskud før 2002
F217	Over-/underskud ved visse skibsprojekter (underskud angives med minus). Overskud ved anden anpartsvirksomhed
F429	Rejseudgifter (fradrag for kost og logi på rejser, højst 50.000 kr.)
F485	Renteudgifter af anden gæld, herunder af statsgaranterede studielån i et pengeinstitut samt af pantebreve der ikke er i depot
F249	Reservefondsudlodninger og kapitalværdistigninger af pensionsordninger
F464	Standardfradrag for børnedagplejere
F419	Standardfradrag for børnedagplejere/fiskere. Ansattes årlige betaling vedr. PC-ordning (højst 3.500 kr.). Fradrag vedr. DIS-indkomst (begrænset fart)

F505	Udbytte af danske aktier optaget til handel på et reguleret marked og udlodning fra visse investeringsforeninger, ikke medtaget i rubrik 61
F316	Udbytte af danske aktier, ikke optaget til handel på et reguleret marked, og udlodning fra visse investeringsforeninger, ikke medtaget i rubrik 64
F509	Udbytte af udenlandske aktier optaget til handel på et reguleret marked, i dansk depot, indberettet til SKAT. Udbytter af aktier i visse lande fx Frank rig, Grønland, Kenya og Spanien skal i rubrik 452 på selvangivelse for udenlandsk indkomst
F624	Udbytte og udlodning af aktier/investeringsbeviser, optaget til handel på et reguleret marked (hvor der ikke er indeholdt dansk udbytteskat)
F540	Udenlandsk udbytteskat vedr. felt 509
F460	Udgifter med servicefradrag – højst 15.000 kr.
F411	Underholdsbidrag til tidligere ægtefælle og børnebidrag. Aftægtsforpligtelser mv.
F260	Vederlag for afløsning af pensionstilsagn mv. før fradrag af AM-bidrag og SP-opsparring
F425	Øvrige fradrag i den personlige indkomst
F449	Øvrige lønmodtagerudgifter kr. ÷ 5.500 kr.

Tredjepart

F982	Beløb til afgiftsberegning med 20%
F983	Beløb til afgiftsberegning med 4%
F420	Beregnet ekstra befordringsfradrag (udkantskommuner)
F416	Bidrag og præmie til privattegnet ratepension og ophørende alderspension (højst 50.000 kr.) (Selvstændigt erhvervsdrivende; se rubrik 24)
F401	Bidrag til A-kasse, efterlønsordning og fleksydelse
F506	DIS-indkomst, anden fart (herafbeløb til felt 204)
F508	DIS-indkomst, begrænset fart (herafbeløb til felt 204)
F447	Donationer til kultur- og forskningsinstitutioner
F319	Egen værdi af fri telefon
F409	Ekstra beskæftigelsesfradrag for enlige forsørgere
F458	Fagligt kontingent – højst 3.000 kr.
F412	Gaver til godkendte foreninger mv.
F229	Gruppelivsforsikring, legater og bestemte personalegoder
F210	Honorarer, indkomst ved hushjælp og værdien af nogle personalegoder før fradrag af AM-bidrag
F256	Hædersgaver
F347	Indskud på arbejdsgiveradministreret alderspension, gruppelev mv., fratrukket i din løn
F243	Jubilæumsgratiale og fratrædelsesgodtgørelse mv. før fradrag af AM-bidrag
F448	Løbende ydelser til godkendte foreninger mv.
F202	Lønindkomst, bestyrelses honorar, fri bil mv. før fradrag af AM-bidrag
F204	Pensioner, SU og dagpenge mv.
F233	Renteindtægter af indestående i pengeinstitut, obligationer og pantebreve i depot mv. samt udlodning fra obligationsbaserede investeringsforeninger
F481	Renteudgifter af gæld til pengeinstitutter, pensionskasser, forsikrings- og finansieringsselskaber, kontokortordninger samt af pantebreve i depot
F483	Renteudgifter af gæld til realkreditinstitutter og reallånefonde samt fradragsberettigede kurstab ved omlægning af kontantlån
F489	Renteudgifter af studielån
F477	Tilbagebetalt kontanthjælp, introduktionsydelse mv.
F501	Udbytte af danske aktier optaget til handel på et reguleret marked, i dansk depot, og udlodning fra visse investeringsforeninger, indberettet til SKAT
F310	Udbytte af danske aktier, ikke optaget til handel på et reguleret marked, indberettet til SKAT
F352	Udbytte fra blandede udloddende investeringsforeninger/-selskaber
F247	Udlodning fra investeringsselskab/-forening, hvor der er indeholdt udbytteskat
F246	Udlodning i virksomhed fra investeringsforening eller selskab, hvor der er indeholdt udbytteskat

Værdipapirer

F849	Fradragsberettigede tab ved afståelse af aktier optaget til handel på et reguleret marked (børsnoterede aktier)
F329	Fradragsberettiget tab vedrørende aktiebaserede finansielle kontrakter, som du kan vælge at få modregnet i aktiegevinst for aktier optaget til handel på reguleret marked.
F312	Gevinst/tab på aktier, ikke optaget til handel på reguleret marked, samt udbytte der ikke er indeholdt udbytteskat i
F502	Gevinst/tab på aktier, optaget til handel på reguleret marked, samt investeringsforeningsbeviser i aktieinvesterende og/eller akkumulerende investeringsforeninger
F239	Gevinst/tab på aktier/beviser i investeringsselskaber
F330	Gevinst/tab på beviser i minimumsudloddende obligationsinvesterende investeringsforeninger

F327	Gevinst/tab på obligationer, der er optaget til handel på et reguleret marked
F328	Gevinst/tab på obligationer, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked
F346	Indkomst vedr. finansielle kontrakter
F893	Samlet fradragsberettiget tab vedrørende indkomstårene 2002 – 2012 til fremførsel til senere indkomstår vedrørende finansielle kontrakter og aftaler mv., dog ikke de finansielle kontrakter der kan henføres til rubrik 86.

BRUG AF CENTRALE BEGREBER

I dette afsnit gennemgås de mest benyttede begreber og metoder for indkomståret 2014. For yderligere information konferér venligst med rapportererne for:

- 2012 (<http://www.skat.dk/getFile.aspx?Id=125266>)
- 2010 (<http://skat.dk/getFile.aspx?Id=112994>)
- 2008 (<http://skat.dk/getFile.aspx?Id=91510>)
- 2006 (<http://skat.dk/getFile.aspx?Id=54996>)

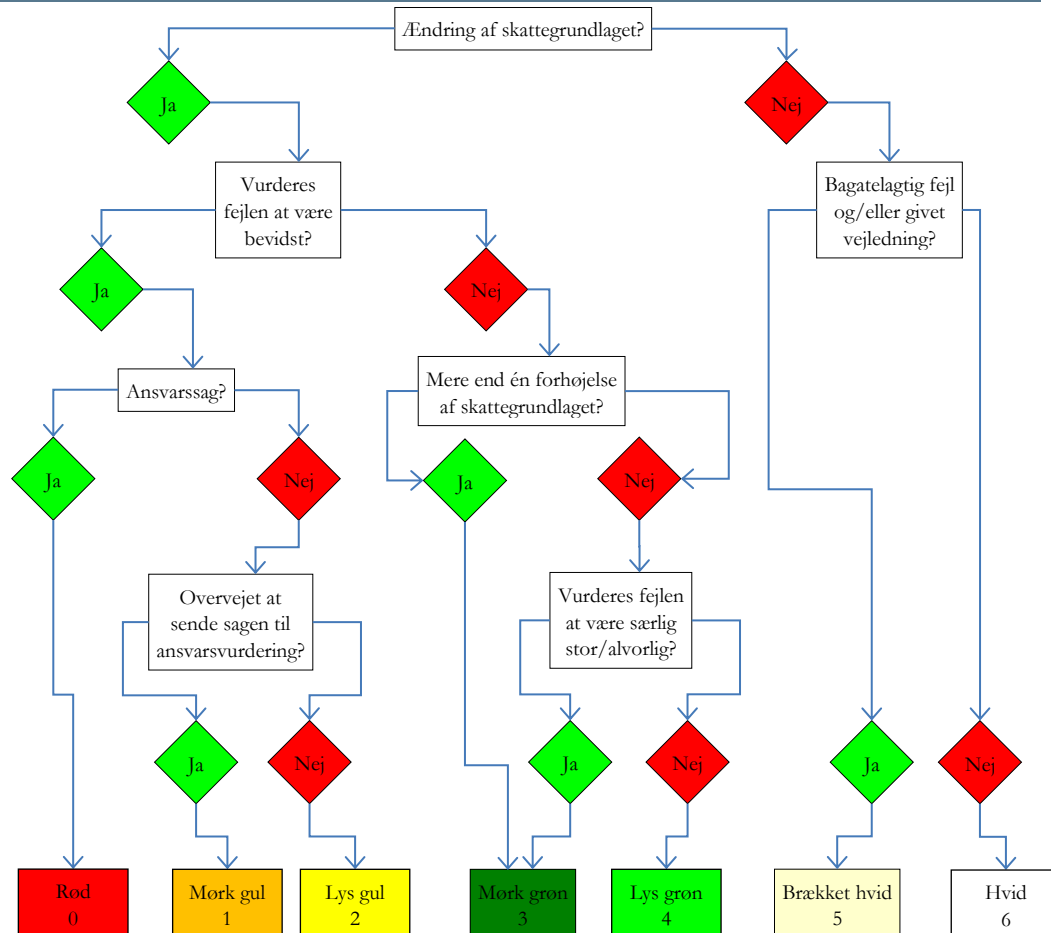
SKATs COMPLIANCESKALA

Ved kontrollen af alle de udsøgte skatteydere i complianceundersøgelsen af lønmodtagere m.v. – borgerdelen – har sagsbehandlerne i SKAT anvendt nedenstående kriterier til indplacering af skatteyderne på SKATs complianceskala. Ved fastlæggelsen af kriterierne er det forsøgt at gøre indplaceringen så objektiv som muligt, så forskellige medarbejdere vil rate den samme sag ens. Af den løbende kvalitetssikring i projektet kan SKAT se, at dette i høj grad er lykkedes. Der er fra tid til anden tvivl mellem to niveauer, der grænser op til hinanden, men yderst sjældent flere niveauers afvigelse. Der er desuden generelt enighed om, hvornår der er tale om simple ubevidste fejl, og hvornår fejlene er grove og tyder på, at skatteyderen bevidst omgår skattereglerne – skellet mellem mørk grøn og lys gul.

Appendiksfigur 1. Kriterier for indplacering på SKATs complianceskala		
Værdi 6 Hvid	Ingen ændring af borgerens skattegrundlag. Ingen konkrete differencer. Ingen andre forhold, hvor der skønnes at være fejl. Der er tale om en selvangivelse, der efter de foreliggende oplysninger findes at være fuldstændig ”ren”.	Vilje og evne til at angive korrekt → Ingen fejl
Værdi 5 Brækket hvid	Ingen ændring af borgerens skattegrundlag. Bagatelagte differencer eller fejl kan forekomme. Der kan være givet vejledning om fremadrettet korrektion.	
Værdi 4 Lys grøn	Ændring af borgerens skattegrundlag. Fejlen/fejlene vurderes at være ubevidste . Ændringer der medfører nedsættelser af skattegrundlaget, uanset antallet af ændringer Ændringer der medfører forhøjelse af skattegrundlaget. Højest 1 fejl, der vurderes ikke at være ”særlig” store/alvorlige. Flytning af beløb fra ét felt til et andet anses for én fejl.	Vilje, men manglende evne til at angive korrekt → En eller flere simple fejl
Værdi 3 Mørk grøn	Ændring af borgerens skattegrundlag. Fejlen/fejlene vurderes at være ubevidste , men tættere på en modspilleradfærd end i kategorien lys grøn. Der er gennemført én eller flere forhøjelser af skattegrundlaget. Enkeltstående forhøjelser har en ”vis størrelse” eller er af mere ”alvorlig” karakter. Flytning af beløb fra ét felt til et andet anses for én fejl.	
Værdi 2 Lys gul	Ændring af borgerens skattegrundlag. Fejlen/fejlene vurderes at være bevidste eller baseret på en risikovillig/uagtsom indstilling til skattebetalingen.	Manglende vilje + evt. manglende evne → En eller flere alvorlige/grove fejl
Værdi 1 Mørk gul	Ændring af borgerens skattegrundlag. Fejlen/fejlene vurderes at være bevidste eller baseret på en yderst risikovillig eller groft uagtsom indstilling til skattebetalingen. Det har været overvejet at sende sagen til ansvarsvurdering, men det vurderes ikke muligt at føre ansvarssagen.	
Værdi 0 Rød	Ændring af borgerens skattegrundlag. Fejlen vurderes at være en bevidst lovovertrædelse – grove fejl. Sagen sendes til ansvarsvurdering eller håndteres som straffesag.	

Kriterierne ovenfor kan meget enkelt omsættes til nogle ganske få spørgsmål, som sagsbehandlerne i SKAT skal kunne besvare med ja eller nej for at afgøre, hvilken kategori den respektive skatteyder tilhører. Spørgsmålene stilles i en bestemt rækkefølge og afhænger af svaret på det senest stillede spørgsmål. Det er der kommet et nogenlunde enkelt procesdiagram ud af.

Appendiksfigur 2. Procesdiagram til indplacering på SKATs complianceskala

SKATTEGABSBEGREBER

Når SKAT kontrollerer en skatteydere oplysninger, og der afsløres fejl, ændrer SKAT i det indberettede beløb.²¹ Forskellen på det tidligere og det nye beløb kaldes for en *regulering*. Når reguleringsbeløbet er positivt – dvs. i SKATs favør – tales der om en *forhøjelse*. Omvendt kaldes negative reguleringsbeløb, som altså kommer skatteyderen til gode, for *nedsættelser* – fx hvis skatteyderen har glemt at udnytte et berettiget befodringsfradrag.

På individniveau tales der om *reguleringsbeløb*, mens de tilsvarende termer på makro-niveau alle benævnes *skattegab* – også hvis de fx er underopdelt på risikogrupper, regioner eller årsopgørelsens rubrikker.

Reguleringsbeløbene – forhøjelser eller nedsættelser – opgøres i første omgang før skat, og herudfra kan skattegabets før skat beregnes ved at skalere resultaterne for de respektive strata i stikprøven op til makroniveau. For at kunne udtale os om den skattemæssige værdi af disse reguleringer ser SKAT også på ændringen direkte i slutskatten. Her tages altså i fuld udstrækning højde for asymmetrisk beskattning af indkomster og fradrag og af forskellige indkomsttyper – fx aktie- og kapitalindkomst.

²¹ Eller evt. i andre oplysninger, der har betydning for skatteansættelsen.

SKAT skelner også mellem, om gabet er opgjort *netto* eller *brutto*. Netto-termen fremkommer ved blot at trække nedsættelser fra forhøjelser, mens brutto-termer anvendes om den numeriske sum af forhøjelser og nedsættelser – dvs. når de lægges sammen uden brug af fortegnet.²²

Umiddelbart forekommer det mest nærliggende at se på nettotermen, men hvis man tænker sig en situation, hvor der både er meget store forhøjelser og meget store nedsættelser, kan en nettoopgørelse blive meget tæt på et rundt nul og derfor give et forkert billede af regelefterlevelsen. Har man kun nettoopgørelsen, risikerer man at komme til den konklusion, at der ikke er noget problem. Til dette formål vil bruttoopgørelsen være bedre egnet, da både forhøjelser og nedsættelser øger gabet, og dermed giver et præcist billede af omfanget af den manglende regelefterlevelse.

Opgørelserne før og efter skat og opgjort netto og brutto giver i alt fire forskellige typer af skattegab²³: Brutto- og nettogab før skat, samt brutto- og nettogab efter skat. I denne rapport er skattegabene opgjort efter skat, medmindre andet er anført. Når der refereres til *skattegab* menes der *nettogabet efter skat*.

Det er oplagt interessant at kende gabet opgjort netto efter skat, da det er de penge, som alternativt kunne være anvendt til fx velfærdsformål eller sænkning af skatter. Ud fra et politisk synspunkt vil sådanne tal altid have størst fokus, og SKAT's indsats vil også fremadrettet blive planlagt herefter. I forhold til ambitionen om fortsat at øge regelefterlevelsen er det dog vigtigt også at kunne opgøre skattegab brutto.

VURDERING AF SIGNIFIKANS

I rapporten sammenlignes regelefterlevelsen i de forskellige indkomstår flere gange – enten i form af compliancegrader, fejlprocenter eller skattegab. For at kunne vurdere om eventuelle forskelle blot kan være udslag af tilfældig variation i den udsøgte stikprøve, eller om de vitterlig er udtryk for en reel udvikling i skatteydernes regelefterlevelse, er der foretaget en beregning af, om disse forskelle er *statistisk signifikante*.²⁴

I denne rapport anvendes termen *statistisk signifikant* om, hvorvidt den observerede forskel, når den testes ud fra den relevante statistiske metode (uden andre forklarende variable), findes statistisk signifikant eller ej på 5 pct. signifikansniveau.²⁵ De forskelle,

²² I stedet for at opgøre en forhøjelse på fx 10.000 kr. og en nedsættelse på 10.000 kr. som et samlet stort rundt nul *netto*, indregner *brutto*-størrelserne altså dette som en fejl på 20.000 kr.

²³ Bemærk, at terminologien er ændret en anelse i forhold til forrige compliance-rapporter, hvor skattegab efter skat blev betegnet ”provenugab”.

²⁴ Ifølge *Den Danske Ordbog* anvendes ordet *signifikant* om noget, *som er til stede el. gør sig gældende i så høj grad at det tydeligt kan mærkes, måles e.l.*

²⁵ Signifikansniveauet angiver sandsynligheden for, at resultatet er fremkommet ved en tilfældighed. Nulhypotesen er den hypotese, man gerne vil afprøve – fx om den gennemsnitlige compliancegrad er den samme i 2014 som i 2012. Hvis denne hypotese afvises, er compliancegraderne i de to indkomstår signifikant forskellige. Signifikansniveauet er den accepterede sandsynlighed for fejlagtigt at forkaste nulhypotesen, når den i virkeligheden er sand! En afvisning af nulhypotesen er således ikke ensbetydende med, at nulhypotesen er forkert. Det indebærer blot, at man på grundlag af de observerede data ikke mener at kunne opretholde hypotesen. Ved at vælge et lavt signifikansniveau mindskes altså risikoen for at drage forkerte konklusioner i form af at afvise en hypotese, der i virkeligheden er sand! Signifikanssandsynligheden er et mål for graden af overensstemmelse mellem data og den opstillede nulhypotese.

der viser sig at være statistisk signifikante, kan med andre ord anses for ret robuste. Man bør derfor sætte væsentlig større lid hertil end til de resultater, som ikke er statistisk signifikante.

ANVENDT NUMERISK NOTATION

I alle rapportens tabeller er resultaterne angivet med et passende antal betydende cifre. På den måde er der gjort et forsøg på ikke at angive resultaterne mere præcist, end den underliggende statistiske usikkerhed kan bære. Det giver fx ikke mening at angive skattegab i hele kroner, når usikkerheden er i størrelsesordenen +/- 40 pct. End ikke i hele mio. kr. vil være rimeligt, når der er tale om det samlede gab. Det opgøres her i mia. kr. med én decimal svarende til to betydende cifre, hvorimod skattegab op delt på fx rubrikniveau, hvor beløbene er meget lavere, godt kan opgøres i hele mio. kr. Ellers smider man al for meget information væk, hvilket også vil være forkert. Derfor er der for hver enkelt tabel foretaget en afvejning af, hvor mange betydende cifre der skal offentliggøres.

SKAT skelner i tabellerne også mellem *præcist nul* og *afrundet til nul*. Præcist nul angives med ”.” i tabellerne og dækker over, at der ikke er fundet en eneste observation af den respektive type, hvorimod afrundet til nul angives med ”0” eller fx ”0,0” og indebærer, at der er én eller flere observationer af den givne slags, men altså mindre end ½ af den anvendte enhed og dermed ikke tilstrækkeligt til at blive rundet op til over nul. SKAT skelner også mellem ”0” og ”-0”. Sidstnævnte anvendes, når afrundingen til nul sker fra en negativ værdi.

METODEUDVIKLING

OMREGNING AF BELØB FRA ÅRETS PRISER TIL FASTE PRISER

Opgørelsen af skattegab blev i SKATs undersøgelser af indkomstår før 2012 alene opgjort i det respektive indkomstårs priser. Det der normalt betegnes enten *årets priser* eller *løbende priser*. Når man betragter et udviklingsforløb, er det imidlertid naturligt, at man gerne vil kunne se bort fra den del af bevægelsen fra år til år, som skyldes, at priserne er steget. For at foretage en sådan omregning af skattegabene til *faste priser*, skal man først tage stilling til, hvilke prisers udvikling der er relevante at korrigere for.

Af appendikstabel 7 nedenfor fremgår bevægelsen i nogle af de prisindeks, der ofte anvendes til at måle *inflation* og som kunne give mening at bruge til at ”rense” skattegabene for prisudvikling.

Appendikstabel 7. Udvalgte prisindeks. 2010-2014

Tabelnavn	Beskrivelse	2010	2012	2014
		Indeks	Indeks	Indeks
PRIS61	Forbrugerprisindeks			
	(2000 = 100)	122,4	128,8	130,6
PRIS71	Nettoprisindeks			
	(2000 = 100)	124,6	130,2	132,3
ILON12	Lønindeks for virksomheder og organisationer			
	(1. kvartal 2005 = 100)¹⁾	123,3	126,8	128,7
NAN2	Prisindeks på BNP (BNP-deflatoren)			
	(2012 = 100)	100,0	103,0	104,8
NAN2	Prisindeks på BNI (BNI-deflatoren)			
	(2012 = 100)	100,0	103,8	104,4

Kilde: Statistikbanken fra Danmarks Statistik og egne beregninger. Tabelnavnet er navnet på det datasæt i Statistikbanken, hvor prisindeksene er fundet. De to øverste, forbruger- og nettoprisindeks er fundet under emnet *Priser og forbrug* → *Forbrugerpriser*. Lønindekset er fundet under emnet *Arbejde, løn og indkomst* → *Løn- og arbejdsomkostninger* → *Lønindeks*. De to sidste indeks for BNP- og BNI-deflatoren er beregnet ved at sammenholde nationalregnskabstal i hhv. løbende og faste priser for både bruttonationalproduktet og bruttonationalindkomsten. Disse størrelser er fundet under emnet *Nationalregnskab og offentlige finanser* → *Årligt nationalregnskab*.

1) Kvartalstallene i serien er omregnet til tal for hele året som et simpelt gennemsnit af tallene for hvert af årets fire kvartaler.

Ud fra disse indeks kan man beregne den procentvise tilvækst i priserne fra henholdsvis 2010 til 2014 og fra 2012 til 2014. Disse tal er vist i appendikstabel 8.

Appendikstabel 8. Procentvis prisudvikling for udvalgte indeks. 2010-2014

Udvalgt prisindeks	Fra 2010 til 2014	Fra 2012 til 2014
Forbrugerprisindeks	6,70%	1,40%
Nettoprisindeks	6,18%	1,61%
Lønindeks for virksomheder og organisationer	4,36%	1,50%
Prisindeks på BNP (BNP-deflatoren)	4,75%	1,67%
Prisindeks på BNI (BNI-deflatoren)	4,37%	0,54%

SKAT har til denne rapport prøvet at benytte de forskellige indeks fra tabellen til at inflationskorrigerer med, og det giver meget beskedne forskelle i skattegabene omregnet til faste priser. Da forbrugerprisindekset er det indeks, som de fleste kender, og som hyppigst er udgangspunkt for beregning af inflationen i Danmark, har SKAT valgt også at bruge dette. For at omregne skattegabene for indkomståret 2010 til 2014-prisniveauet skal der altså tillægges knap 7 pct., mens det tilsvarende tal for indkomståret 2012 er godt 1 pct.

Det er anden gang, SKAT anvender inflationskorrektur i complianceundersøgelserne, og beregningerne er udelukkende gennemført i afsnittet *Skattegabene i kapitel 4, Udviklingen fra 2010 til 2014*, hvor de er anført i tabellerne efter opgørelserne i årets priser. For hele rapporten gælder det, at der altid er tale om årets priser (løbende priser), såfremt andet ikke er nævnt.